

Arbejdsprogram 2006

Afdeling 1 - Skovskolen

Begrundelse for valget af milepæle i AP06

De valgte milepæle er udtryk for ønske om fokusering på udvikling og stabilisering af afdelingens kernetaktiviteter og afdelingens kompetencepulje. For EUD-uddannelsen står en gennemgribende omlægning for døren som opfølgning på ny bekendtgørelse og vejledning. Her er valgt 3 milepæle.

AMU-området revolutioneres måske efter den af regeringen igangsatte kulegravning af efteruddannelsesområdet. Der kendes dog p.t. ingen sikre pejlemærker i relation til *Skov & Landskabs* aktivitet. Der er valgt 2 milepæle omkring udvikling indenfor den kendte ramme.

SLing-uddannelsen har haft utilfredsstillende søgning i 2005. Det vil vi følge op på og i øvrigt begynde forberedelsen til EVA's evaluering af uddannelsen i 2007. Desuden fortsættes implementeringen af den nugældende studieordning, som i 2006 får sit første fulde gennemløb. Der er valgt 3 milepæle.

Der er valgt 2 milepæle indenfor kompetenceudvikling, afspejlende at afdelingen lægger vægt på at implementere sin kompetenceudviklingspolitik samt 1 milepæl vedr. pædagogisk/didaktisk udvikling.

Den fysiske drift, som fortsat ligger i afdelingen, er med 1 milepæl.

Sluttelig er valgt 1 milepæl omkring udvikling af ny aktiviteter, selvom hovedfokus er på kernetaktiviteterne.

Beskrivelse af milepæle i AP06

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
1.	EUD: Implementering af ny udd.ordning for skov- og naturtekniker, hold 30	MILU
2.	EUD: Indarbejde brug af ELEVPLAN i skov- og naturteknikeruddannelsen	IHC
3.	EUD: Gennemføre tilfredshedsmåling, ny udd.ordning jf. ES-netværkets koncept	IHC
4.	AMU: Gennemføre S&L-del af FoU-projekt om effekt måling af kurser	IHC
5.	AMU: Søge udviklet og godkendt kursus indenfor træpleje/risikovurdering i koord. med tværgående træplejegruppe	HJOH
6.	SLing: Opfølgning på ansøgemønster 2005/markedsføring	LIBJ
7.	SLing: Fuld drift i STADS, SU og KOT overdraget til KVL Studieadministration fra og med 2006	GEM/PCJ
8.	SLing: Udvikling/implementering af nye fag, kurser og temaer: Miljøteknik, iværksætter, filosofi & natursyn, jura, vandløbstema	LIBJ
9.	Kompetenceudvikling: Gennemførelse af pædagogisk IT-efteruddannelse for fag lærere i henhold til plan	MILU/HJOH
10.	Kompetenceudvikling: Min. 2 studieadjunkter på SLing gennemført KVLs adjunktforløb	CAND
11.	Organiserede rammer for pædagogisk/didaktisk diskussion og udvikling omkring den didaktiske rådgiver	HGADE, SWP
12.	Generationsskifte og nye procedurer og standarder vedr. den fysiske drift i Nødebo	SFL, HEM
13.	Undersøgelse og evt. implementering af min. 1 nyt aktivitetsområde baseret i Nødebo	SFL
	Diplomuddannelsen i parkvirksomhed udvikles, igangsættes og gennemføres	UM08

Ressourcer

Afdeling 1 - Skovskolen

1.000 kr.

	Budget 2006
Bevilling / ramme	3.289
Eksterne indtægter	37.263

Forbrugsmulighed i alt	40.552
Timeomkostninger	29.579
Øvrige driftsudgifter	12.552
Udgifter i alt	42.131
Årets resultat	-1.579

Ekstern finansierings grad	88%
Årsværk	59,5

Anm.: Årsværk beregnet som budgetteret antal timer divideret med 1470 faglige timer.

De 20 største projekter i 2006

Nr.	Titel	Drift	Timeomk	I alt	Timer
A006	1 EUDAMU	227.000	8.242.010	8.469.010	0
A016	1 SLing regnskab	774.000	6.125.980	6.899.980	0
B135	1 Kantinen, Nødebo	1.045.000	2.022.930	3.067.930	0
A004	1 Uddannelsesadministration	265.000	2.477.790	2.742.790	0
B130	1 Bygningsadm., Nødebo	1.520.000	980.210	2.500.210	0
B138	1 Bil- og traktorværksted	1.850.000	601.160	2.451.160	0
A680	1 Afd.1 fællesposter	1.072.000	1.055.355	2.127.355	0
A008	1 Personaleudvikling	830.000	1.294.090	2.124.090	0
B132	1 Rengøring/skolehjem	210.000	1.548.120	1.758.120	0
A007	1 Naturvejledning	1.052.000	617.120	1.669.120	0
A001	1 Ledelse m.v. afd.1	92.000	1.379.210	1.471.210	0
B136	1 Kantinen, Eldrupgård	285.000	832.580	1.117.580	0
A003	1 Udviklingsopgaver	26.000	1.038.730	1.064.730	0
A882	1 EUDAMU udg. + div. indt.	830.000	0	830.000	0
B142	1 Salg efteruddannelse	55.000	684.950	739.950	0
B129	1 Møderiel og kontor	310.000	389.690	699.690	0
B171	1 Ledelse, service og indk.	0	563.920	563.920	0
B023	1 Kolding, SP	550.000	0	550.000	0
B143	1 Salg af kursusrammer	500.000	0	500.000	0
B131	1 Bygningsadm., Eldrupgård	320.000	58.520	378.520	0

Anm.: Udvalgt efter samlet ressourceindsats i kr.

Afdeling 2 – Vedplanters genressourcer

Begrundelse for valget af milepæle

Valget af milepæle/aktivitetsmål knytter sig til de strategiske indsatsområder defineret i Strategi 2004-07 (p.20-21):

Vedrørende det danske område

1. Bedre plantemateriale
2. Hjemmehørende arters genetik
3. Genetiske aspekter af naturnære driftsformer
4. Funktioner og samspil mellem arter til forskellige formål
5. DNA baserede metoder
6. Formidling om brug af frøkilder
7. Formidling og brug af Arboretet

Vedrørende det tropiske område:

1. Global information
2. Deployment strategies reproductive material with focus on small users
3. Conservation strategies based on practical experience
4. The promotion of appropriate species and planting material
5. Development of the extension tool box related to management of genetic resources

I forlængelse af organisationstilpasningen i foråret 2005 er iværksat en diskussion af de prioriterede områder på det danske område. Ændringer vil derfor måske forekomme i løbet af efteråret 2005 eller i 2006.

På det tropiske område har kerneområdet *Use, improvement and conservation of forest genetic resources* (FLD strategy 2004-2008 for the development and environment programme, *From Knowledge to Action*) være drøftet med S&L's *International Advisory Committee* i foråret 2005. Her blev en mere uddybende strategi diskuteret omkring fire hovedtemaer:

1. Seed distribution and production programmes matching local conditions and institutional set-ups.
2. Enhanced use of the diversity of tree species with a focus on under-utilised species, including fruit tree species and farmer based domestication.
3. Integrating conservation and use.
4. Understanding the genetic processes and consequences of alternative domestication strategies at the landscape level.

Den fremlagte strategi fandt overordnet støtte hos IAC, idet det dog blev anbefalet at fokusere noget mere og bedre (jf. *minutes* fra IAC mødet den 20/5). IAC's anbefalinger vil blive søgt inddraget i AP 06 og fremover. Endeligt AP for 2006 bliver fastlagt i forbindelse med resultatkontrakten for Udenrigsministeriet.

Beskrivelse af milepæle

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	<i>Milepæle med reference til Udviklingsmål 2006</i>	
	Skov & Landskab skal deltage med en stor rolle i EU-projekter og Network of Excellence inden for mindst fire af de 5 første centermål	UM05
	Skov & Landskab skal videreudvikle sin position som internationalt knudepunkt for udvikling og implementering af bæredygtige strategier for brug og bevaring af vedplanters genetiske ressourcer gennem etablering af mindst tre større partnerskabsbaserede programmer m.h.p. kapacitetsopbygning i tropiske udviklingslande	UM05
	Antallet af artikler med peer-review pr. forsker er øget med 10 % i forhold til 2004	UM05
	<i>Vedrørende det danske område</i>	
	<i>1. Bedre plantemateriale</i>	
1	Videnskabelige artikler om reproduktion i frøproduktionsanlæg, om genetisk variation og forædlingsstrategier for prioriterede arter	EDK m.fl.
2	Ansøgninger om midler til undersøgelse af genotype-miljøvekselvirkninger og klimamodeller for prioriterede arter.	JKH m.fl.
	<i>2. Hjemmehørende arters genetik</i>	
3	Videnskabelige artikler baseret på genetiske studier i hjemmehørende træ- og buskarter	EDK, JSJ m.fl.

4	Indsamling, anlæg og dokumentation af en række hjemmehørende arter under landskabsfremavl	JSJ, EDK, LNH, VJ
	Oplæg til studier af bytræer	JSJ, EDK, SPA m.fl.
	<i>3. Genetiske aspekter af naturnære driftsformer</i>	
5	Undersøgelse af genetiske processer forbundet med frøspredning (afhængigt af ekstern bevilling)	EDK
	<i>4. Funktioner og samspil mellem arter til forskellige formål</i>	
6	Af rapportering af forsøg med læhegn og plantetyper	JSJ, JKH
	<i>5. DNA baserede metoder</i>	
7	Videnskabelige artikler baseret på DNA studier	OKH, DCO, JSJ, HWE, EDK, DS
8	Ansøgninger om fortsatte studier i Abies	OKH, EDK, UBN
	<i>6. Formidling om brug af frøkilder</i>	
9	Videnblade om valg af frøkilder for udvalgte arter	JKH, HKK
10	Internetbaseret 'portal' om valg af frøkilder (med Skov- og Naturstyrelsen)	JSJ m.fl.
	<i>7. Formidling og brug af Arboretet</i>	
11	Nye temafoldere, månedens plante, 'aktiv formidling'	MALK, JWJ, DORJ
12	Fremskaffelse, opformering og udplantning af nye træer og buske til Arboretet	JWJ
13	Indmåling og ny mærkning af de sidste 4000 planter i Arboretet	JWJ, MALK
14	Periodisk registrering af blomstring og frugtsætning i Arboretet (flerårigt)	JWJ
15	Undersøgelse og publicering af planter fra NAU ekspeditioner til Korea og Japan (fortsat fra 2005)	JWJ, JKH
	<i>Vedrørende det tropiske område:</i>	
	<i>1. Global information (flerårig)</i>	
16	News, publications and advice provided by the global information service	DORJ
17	Seed lots maintained, tested and distributed (collaboration with DTIS)	DORJ
18	International Teak Information/Knowledge Centre	EDK
19	New seed leaflets published	DORJ
20	Book on forest seed handling published by Springer	LSC
	<i>2. Deployment strategies reproductive material with focus on small users</i>	
21	Final report and follow up from ISSAAC	SMOE
22	Follow-up on three EU- INCO-DEV and two RUF applications from 2005	SMOE m.fl.
23	Implementation of SAFRUIT	
	<i>3. Conservation strategies based on practical experience</i>	
24	Implementation of partnership agreement on organisational conservation framework in Cambodia	SMOE
	<i>4. The promotion of appropriate species and planting material</i>	
25	Scientific articles on the use of genetic variation in various tropical tree species	EDK, ARE, HWE m.fl.
	Finalise West African Teak (WAFIT)	ARE
	Species selection and species trials (2005-2008)	LSC
	Valuable trees in cocoa	QRA
26	Applications for support to genetic studies of different tropical tree species	ARE m.fl.
	<i>5. Development of the extension tool box related to management of genetic resources</i>	
27	Extension homepage updated	
28	Follow-up on twinning with Forest Colleges	
	Opgørelse og formidling af samt udarbejdelse og implementering af strategi for Arboretets brug i undervisning og forskning	UM19

Ressourcer

Afdeling 2 - Vedplanters genressourcer

1.000 kr.

	Budget 2006
Bevilling / ramme	7.596
Eksterne indtægter	9.700
Forbrugsmulighed i alt	17.296
Timeomkostninger	13.600
Øvrige driftsudgifter	3.500
Udgifter i alt	17.100
Årets resultat	196

Ekstern finansieringsgrad	57%
Årsværk	25,8

Anm.: Årsværk beregnet som budgetteret antal timer divideret med 1470 faglige timer.

De 20 største projekter

Nr.	Titel	Drift	Timeomk	I alt	Timer
A042	2 - Arboretets vedligeholdelse	405.000	2.588.902	2.993.902	7.735
A956	2 - Busk.prog.ex.bevilling	100.000	536.226	636.226	1.436
B207	2 -Hartmann 4. ext.	0	552.259	552.259	1.870
A121	2 - Information service	0	401.317	401.317	1.068
B074	2 - Rodudvikl. (PUF) Finn	300.000	67.522	367.522	134
A085	2 - Forædling rød gran eg	0	366.340	366.340	736
A051	2 - Formidling af arboretet	0	340.002	340.002	725
A124	2 - ISSAAC danida icraf	100.000	179.023	279.023	401
A089	2 - Buske Programmet basis	0	278.316	278.316	602
A098	2 - Opmåling af diverse forsøg	0	266.710	266.710	668
A931	2 - Arboretet Hartmann 3	0	242.394	242.394	535
B169	2 - Cambodia Seed (UM Bev)	0	229.247	229.247	401
B234	2-Treebreedex (FL1)	0	219.559	219.559	468
B098	2 - SAFRUIT (UM bev.)	0	212.784	212.784	468
A704	2 - Geneflow Ph.d Olrik	0	208.259	208.259	668
A031	2 - Undervisning agroforestry	0	183.531	183.531	200
B115	2 - Teak Info.Centre (UM bev.)	0	182.074	182.074	400
A118	2 - Arid zone programme	0	179.023	179.023	401
A112	2 - Seed leaflets	0	162.699	162.699	267
A115	2 - WAFT teak base	0	136.472	136.472	268

Anm.: Udvalgt efter samlet ressourceindsats i kr. Ekskl. interne adm. projekter.

Afdeling 3 – Anvendt økologi

Begrundelse for valget af milepæle

Skovkulturer, græsning og vildt

I 2006 vil der blive publiceret en populærvidenskabelig artikel om resultatet af et litteraturstudium af international viden og praksis omkring vildtvenlig og –robust skovdrift med særlig vægt på problemstillingen omkring vildt og skovforyngelse. Dette arbejde foregår indenfor Projekt4 "Skovdrift og landskabspleje i relation til vildtinteresser" indenfor forskningsprogrammet Skov, landskab og vildtforvaltning".

Desuden skal der udarbejdes en manual for skovgræsning indenfor samme projekt samt med baggrund i en række skovgræsningsprojekter, der er afsluttet eller afsluttes i 2006,

Disse milepæle vælges som opfølgning på ændringen i skovloven- og som led i naturnær drift af skovlandskab.

Skovrejsningens miljøeffekter

Afd. for AØ har koordineret et stort europæisk projekt om miljøgoder fra skovrejsning (AFFOREST). Afd. har særligt fokuseret på kulstofbinding i jord og nitratudvaskning efter skovrejsning, som der er forholdsvis begrænset viden om. Der har også været gennemført begrænsende studier af biodiversitetsudviklingen efter skovrejsning. Disse resultater vil derfor blive publiceret i et specielt nummer af Springers Geobotany Series. Et nyt EU Integrated Project vil bl.a. fokusere på kvælstofkredsløb og klimagasser i afdelingens værkstedsområde for skovrejsning. Centre of Advanced Research (CAR) er et nyt instrument i det nordiske forsknings samarbejde. Afd. for AØ har særlig kompetence indenfor kvantificering af miljøgoder fra skovbruget især gennem arbejdet med skovrejsning. Derfor er Afd. initiativtager og leder af et center om miljøgoder (Environmental Services (CAR-ES).

Træers vækstbetingelser

Forskning i gødsning af pyntegrønt har længe fokuseret på gødning af nordmannsgranjuletræer. Den eksisterende viden om gødsning af klippegrønt hviler derimod på et forældet materiale uden kendskab til bæredygtighed og miljøpåvirkning samt relation til nutidens klippemetoder. Den manglende viden i relation til produktionens stadig stigende økonomiske betydning understreger vigtigheden af en indsats på dette felt, der omhandler samspillet mellem gødsning, vækst, klippekvalitet og miljøpåvirkning i kulturfasen og i højproduktive bevoksninger.

Et projekt om nordmannsgranens strækningsvækst færdiggøres og publiceres. Der vil bl.a. blive udviklet en strækningsmodel, der inkluderer betydningen af gødsning og vejrligets betydning for væksten, ikke mindst i relation til eventuelle klimaforandringer.

Bytræer er måske de træer der har de vanskeligste vækstbetingelser. De opfylder ikke altid de målsætninger, der er for vækst, sundhed og kvalitet, fordi de syner hen eller dør for tidligt på grund af vejsalt, tørkestress eller ringe næringsstofftilgængelighed. Den langsigtede virkning af vejsaltning vil blive prioriteret i 2006.

Gruppen har tæt samarbejde med Tværgående gruppe for Pyntegrønt.

Bioenergi

Det 4-årige EU projekt WOOD-EN-MAN: "Wood for Energy – a contribution to the development of sustainable forest management" har fået udsat sin slutdato. Det betyder, at der bliver både faglige og administrative afsluttende opgaver i første halvdel af 2006. Afslutningen af projektet omfatter opsamling af en række aktiviteter på den del af bioenergiområdet, der handler om næringsstoffjernelse og næringsstofbalancer. Bl.a. afsluttes en Ph.D. Udover vidensblade og andre populære artikler, kommer en række videnskabelige artikler, der bliver præsenteret på internationale konferencer. En syntese af projektets resultater udkommer som en bog på Springer. Bogen har deadline Juni 2006, og vedlægges en CD-rom med et interaktivt PC-program.

Et større projektarbejde om tilbageførsel af flisaska til skoven blev startet i 2005, og aktiviteterne udvides i 2006 til at omfatte feltforsøg med forbehandlet og hærdet aske. Arbejdet skal bl.a. udgøre videngrundlaget for en revision af bioaskebekendtgørelsen, samt opstille en miljø- og brugervenlig procedure for tilbageførsel af flisaska.

Bioenergiområdet er et område med politisk fokus, og sammenlægningen med KVL har bragt nye interne aktører i spil. Via disse og deres netværk afsøges muligheder for at arbejde med bioenergi i et bredere og mere helhedsorienteret per-

spektiv. Ansøgningsmulighederne vil blive kortlagt i løbet af 2006 med det mål at få en ansøgning igennem i 2006-2007.

Habitat og biodiversitet

Tilgroning udgør væsentlig trussel mod floradiversiteten på lysåbne naturarealer. Græsning udgør en væsentlig naturplejeforanstaltning i henseende til at bevare disse arealer.

I 2005 udgives en håndbog om græsning. Som opfølgning vil der i 2006 ske en række formidlingsarrangementer.

Invasive arter udgør en trussel mod den hjemmehørende flora og fauna. Det er gruppens ansvar at gennemføre forskning vedrørende disse arter samt udarbejde retningslinier for håndtering af problemerne. Et nystartet ph.d. projekt vil vurdere mulighederne for biologisk bekæmpelse af den invasive plante Kæmpe-Bjørneklo. En håndbog om håndtering af Kæmpe-Bjørneklo, der blev udgivet i 2005, vil blive fulgt op med yderligere formidling vedrørende plantens bekæmpelse.

I 2005 udgives bog om successionen på Nørholm Hede gennem 100 år. Data er internationalt set unikke og det har høj prioritet at få resultaterne ud internationalt. Successionen på Nørholm Hede blev senest undersøgt i 1995. Det er tid til 10. genundersøgelse.

Klimaforsøg har vist store ændringer i vegetationens sammensætning, biomassens størrelse og de enkelte arters konkurrenceevne for ressourcerne. I 2006 startes et phd-studium af planter tilpasningsevne til klimaændringer på kort og længere sigt.

Kvælstofforurening i skov- og naturområder

Der vil blive indgået kontrakt om EU-projektet Nitro Europe til start Feb. 2006. Projektet vil udnytte bestående forsøgsfaciliteter i Klosterhede og Vestskoven til undersøgelser af kvælstofdepositionens (og arealanvendelsens) betydning for udvekslingen af klimagasser i skov.

I forbindelse med amternes Indsatsplanlægning (for drikkevandsressourcerne) er der behov for realistiske skøn over N-udvaskning fra skov i drikkevandsoplande. Kontrakten om dette arbejde blev forsinket, arbejdet vil først kunne sættes i gang sidst i 2005.

15 års arbejde om kvælstofs skæbne og effekt i naturlige økosystem bliver sammenstillet til en doktorafhandling.

Skadevoldere

Gruppen har ansvaret for at formidle til erhverv og offentligheden om væsentlige, nyopdagede problemer og situationer med skadevoldere i skov, park og landskab. Projekter og udredningsopgaver om kendte og ukendte skader og årsager udføres løbende, så vidt finansiering kan skaffes.

Kulstof og klimaændringers virkninger

Bindingen af kulstof i skovjord er en vigtig ubekendt i kulstofkredsløbet. På sigt kan kulstofbindingen formentlig indregnes i nationale CO₂ regnskaber. Derfor er det vigtigt at udvikle simple og realistiske metoder til kortlægning. Afdelingen arbejder for tiden på projekter, der kan give et første bud på bedre estimater for total biomasse på baggrund af salgbar masse. Hidtil har der kun været begrænset fokus på emission og optag af andre klimagasser end CO₂ fra skovjorde. Samtidig bliver der flere våde jorde i skovene som følge af reduceret dræning, hvilket kan emissionerne af metan og lattergas. To nye EU Integrated Projects vil fokusere på hhv. skovdriftens betydning for kulstoflagring og udledning af lattergas.

EU-projektet VULCAN er sluttet og resultater fra 5 års klimamanipulationer og gradientstudier i 6 sårbare økosystemer har givet en del ny viden om klimaeffekter på økosystemer

Miljøvenlig juletræsproduktion

Juletræer har økonomisk stor betydning for dansk skovbrug. Produktionen rummer en række udfordringer med hensyn til de miljømæssige aspekter af produktionen. Dette gælder især forhold vedrørende gødsning, ukrudtsbekæmpelse og håndtering af skadedyr.

Den største samlede viden om nordmanngranens vækst findes på Skov & Landskab i Den tværgående gruppe for Pyntegrønt. Det er hensigten at samle og formidle denne viden på en eller flere temadage til de danske praktikere.

Farve og vækst er de ultimative kvalitetsparametre, når effekten af gødskning skal opgøres. Disse forhold har igennem en årrække været undersøgt i flere forskellige projekter hvor miljøpåvirkningen også har haft en central rolle. Der vil blive ansøgt om et projekt, der sammenstiller den mest optimale gødskning over en hel omdrift.

På lerjorde er der øget risiko for udvaskning af glyphosat fra juletræsbevoksninger. Traditionel og alternativ ukrudtbekæmpelse undersøges med henblik på at undersøge effekter på miljøet og juletræerne

Der ligger endnu et udnyttet potentiale i de naturlige reguleringsmekanismer af skadedyr i juletræer. Dyrkningsmetodernes påvirkning af skade og nytteorganismer vil blive undersøgt.

Milepæle for området findes under Tværgående gruppe for Pyntegrønt

Beskrivelse af milepæle

Skovkulturer, græsning og vildt

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Manual for skovgræsning	RMB
	Populærvidenskabelig artikel om international viden vedr. vildtvenlig og – robust skovdrift	Pam

Skovrejsningens miljøeffekter

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
1	Der udgives en bog (Geobotany Series, Springer) med artikler om resultaterne fra EU projektet AFFOREST om planlægning af skovrejsning med henblik på at optimere miljøgoderne kulstofbinding, grundvandsdannelse og rent drikkevand.	KIHA/LV
2	Undersøgelser af deposition og nitratudvaskning efter skovrejsning publiceres internationalt i to artikler	KIHA
3	Undersøgelser af kulstofmængder i skov- og landbrugsjorde med henblik på at kvantificere effekten af skovrejsning publiceres	LV
4	Resultater vedr. natur- og miljøeffekter af forskellige kulturmetoder ved skovrejsning publiceres internationalt	LBP/KRR

Træers vækstbetingelser

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Afrapportering af langsigtede undersøgelser af beskyttelse af bytræer mod vejsaltning	LBP

Området har endvidere milepæle, der henhører under området Tværgående gruppe for **Pyntegrønt**.

Bioenergi

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
=314 i AP2005	Publicering af resultater fra EU projektet: "Wood for Energy – a contribution to the development of sustainable forest management", inklusiv færdiggørelse af hovedprodukter, og opfyldelse af formelle administrative krav fra EU.	KRR/ISM
=315 i AP2005	Færdiggørelse af Ph.D. omhandlende næringsstoffjernelse fra skovbevoksninger, specielt i forbindelse med udnyttelse af træ til energi formål.	ISM
=318 i AP2005	Feltforsøg med forbehandlet og hærde flisaske igangsættes indenfor projektet "Forbehandling og recirkulering af flisaske".	MOI/SSK
=319 i AP2005	Indenfor projektet "CoReWOOD-Bioenergy" publiceres resultater og konklusioner vedr. projekterne "WOOD-EN-MAN", "RecAsh" og "Bio2003-2005energy".	MOI/KIHA/ISM
	Et Nordisk/Baltisk møde om bioenergi i regionen i fremtiden (arrangeret d. 27. september 2005) afrapporteres i begyndelsen af 2006.	KIHA/MOI

Habitat og biodiversitet

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
1	Temadag om effekter af græsning	RMB
2	Iværksættelse af projekt vedrørende Kastanie-minérmølllet	HPR
3	Med henblik på biologisk bekæmpelse igangsættes forsøg med Kæmpe-Bjørneklo	CHN
4	Der laves 2 peer review artikler om successionen på Nørholm Hede	IKS
5	Ansøgning om 10. genundersøgelse af Nørholm Hede	IKS
6	Igangsættelse af Ph.D.-studium af klimaeffekter på hedens plantesamfund	IKS

Kvælstofforurening i skov- og naturområder

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
1	Implementering af undersøgelser om kvælstof kredsløb og klimagasser i forb. EU projektet Nitro Europe	PGU
2	Udvikling af værktøj til kortlægning af nitratudvaskning fra skov (<i>overført fra 2005 på grund af manglende kontrakt</i>)	PGU
3	Indlevering af en syntese om kvælstofkredsløb i skove	PGU

Skadevoldere

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
1	National og international formidling af strategi for håndtering af barkbilleproblemer efter stormfald	HPR
2	Opsamling og formidling af praksisnære erfaringer med Hylobius-modforholdsregler ved tilplantning efter stormfaldet	HPR
3	Ansøgning (PAF) om og opstart af projekt om bekæmpelse af ædelgran-gederamsrust ud fra vejrbaseret varsling	IMT

Kulstof og klimaændringers virkninger

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
1	Nye resultater vedrørende forholdet mellem salgbar og total overjordisk biomasse publiceres, bl.a. med henblik på anvendelse i kulstofregnskabet for danske skove.	ISM/LV
2	Et nyt EU Integrated Project om trækædens bidrag til kulstofbinding startes op	KRR/LV/PGU
3	Nye resultater vedr. kulstoflagring i danske løvtræarter publiceres	ICA/LV/IKS
4	-peer review publicering af resultater fra klimaforsøg (VULCAN) – effekten af tørke og opvarmning på sårbare økosystemer i Europa.	IKS

Miljøvenlig juletræsproduktion

Milepæle for området findes under Tværgående gruppe for Pyntegrønt

Ressourcer

Afdeling 3 - Anvendt økologi

1.000 kr.

	Budget 2006
Bevilling / ramme	5.070
Eksterne indtægter	11.500
Forbrugsmulighed i alt	16.570
Timeomkostninger	12.668
Øvrige driftsudgifter	3.167

Udgifter i alt	15.835
Årets resultat	735

Ekstern finansierings grad	73%
Årsværk	20,3

Anm.: Årsværk beregnet som budgetteret antal timer divideret med 1470 faglige timer.

De 20 største projekter

Nr.	Titel	Drift	Timeomk	I alt	Timer
A711	3 Eltra, fliskaske	860.000	784.257	1.644.257	2.070
A226	3 EU Level II, Intensiv OV	565.422	566.866	1.132.288	1.520
B017	3 FFII - SN	485.000	408.124	893.124	1.085
A974	3 Skovkant, SJVF	352.000	372.825	724.825	920
A200	3 S&N Vildtvenlig foryngelse	214.000	388.363	705.850	832
A234	3 CLIM AITE, VKR-fonden	87.325	318.922	406.247	775
A134	3 Undervisning på KVL	15.000	312.873	357.162	545
A975	3 Skovkant, basismidler	0	356.173	356.173	905
A149	3 Faste forsøg	1.800	316.208	318.008	750
B302	3 NEU IP, basismidler	25.000	272.635	297.635	581
B303	3 NEU IP, EU	25.000	272.635	297.635	581
B214	3 Gødskning i nobilis, PAF	133.935	146.274	280.209	315
A990	3 - Videntjenesten Pyntegrønt	30.000	244.964	274.964	630
B187	3 S&N, Græsningshåndbog	100.000	171.341	271.341	0
A180	3 Næringsstoffjernelse, basis	0	258.328	258.328	660
A174	3 EU CNTER, basismidler	0	247.763	247.763	500
B119	3 - BIODST-BSR A simple..	30.000	213.226	243.226	490
B016	3 FFI-SN	136.000	78.580	214.580	170
B092	3 Nordic Forestry CAR-ES, SNS	69.000	142.770	211.770	325
A211	3 SJVF Kulstofbinding, basis	15.000	187.013	202.013	440

Anm.: Udvalgt efter samlet ressourceindsats i kr.

Afdeling 4 – Skovdrift og træprodukter

Begrundelse for valget af aktivitetsmål

Formål

Afdelingen har til formål at udføre forskning og udviklingsarbejde, undervisning, rådgivning og formidling til fremme af et bæredygtigt skovbrug og i den forbindelse:

- Udføre nyskabende, anvendelsesorienteret forskning på internationalt niveau.
- Udføre udviklingsprojekter og analyser af relevans for sektorens aftagere.
- At bidrage til og udbyde undervisning på flere niveauer, fra EUD til Ph.D. samt kortere kurser, efteruddannelsesaktiviteter og rådgivningsydelse.
- At formidle viden og indsigt fra afdelingens forskningsområder til sektor og offentlighed gennem populære publikationer, eksternt finansierede rapporter, videnblade, dagspressen og andre medier.

Arbejdsområde

Afdeling for Skovdrift og Træprodukter beskæftiger sig med skovens drift og teknikker til forbedring af dens produktion af økonomiske, økologiske og sociale værdier. Afdelingen samler biologisk og teknisk forskning i hele kæden fra kulturanlægget og til anvendelsen af skovens produkter i mange former og til mange formål. Målet er at skabe grundlag for en økonomisk bæredygtig produktion under hensyntagen til landskab, miljø og kulturhistorie og til offentlighedens brug af skoven.

Afdelingens forskning og udviklingsaktiviteter dækker:

- Skovdyrkning, foryngelses- og kulturteknik samt driftsteknik, herunder specielt udviklingen af naturnære driftsformer.
- Langsigtede feltforsøg og skovstatistik, bl.a. til udvikling af modeller for skovbrugets planlægning.
- Produktionssystemer og organisering i såvel den primære produktion som de træforbrugende industrier.
- Træteknologisk forskning og udvikling af forbedrede anvendelser af råtræ i hele trækæden.
- Produktion og anvendelse af træ til energi.
- Pyntegrønt og juletræer.
- Samspillet mellem skovens drift og jagt, friluftslivsaktiviteter og anden brug af skovene.
- Samspillet mellem driften og beskyttelsen af skove og naturområder og biodiversitetens udvikling.

Afdelingen varetager undervisningen i dele af bachelor- og kandidatuddannelsen i skovbrugsvidenskab, Skov- og Landskabsingeniøruddannelsen og efteruddannelsen af skovarbejdere. En vigtig del af forskningen udføres i forbindelse med uddannelsen af ph.d.-studerende.

Afdelingen har som mål at formidle forskningsresultater i form af videnblade, videnskabelige artikler og rapporter, undervisningsmateriale samt at yde rådgivning til ministerier, styrelser og forvaltere af naturressourcer. Afdelingen bidrager til den internationale videnspulje gennem både den videnskabelige og den praksisorienterede formidling.

Begrundelse for valget af aktivitetsmål i 2006

Vedrørende forskning og udvikling vil arbejdet i 2006 være præget af de store projekter der er i gang inden for bioenergi og træteknologi. Dette præger både produktionen af artikler såvel som de igangværende processer. I den anden ende af trækæden - ved etableringen af bevoksninger og ved skovdriften - er der fokus på bæredygtighedens forskellige elementer. Der arbejdes med såvel dyrkning som driftsteknik - med biologiske og økonomiske aspekter.

Inden for rådgivning og formidling vil særligt Skov og Teknik 2006 4.-5. maj være en af de store begivenheder, hvor aktører inden for skovbrugserhvervet har mulighed for at mødes og udveksle viden og inspiration. Kulturkommissionen afsluttede sit virke i august 2005. Kommissionen efterlader en stor mængde inspiration og idéer til udvikling og modernisering af kulturmetoder i den danske skov- og landskabsforvaltningen. Mange ideer vil i de kommende år blive fulgt til dørs i form af fortsat forskning og udvikling samt tæt kontakt til interesserede praktikere.

Afdelingen vil styrke undervisningen i træteknologi og bioenergi, både på Frederiksberg og i Nødebo, således at alle studerende får mulighed for at udnytte den nyeste viden på dette område. Ligeledes er en række ph.d. studerende inden for dette område startet i 2005. Undervisningen i 2006 vil rumme nye kurser, delvis som følge af undervisningsreformen 2005 der stadig er under implementering.

Organisatorisk vil afdelingen styrke det daglige samarbejde internt, for derved at styrke vidensdelingen gennem hele trækæden - fra frø til færdigt produkt. Samtidig vil afdelingen gøre en indsats for at styrke det faglige samarbejde på tværs af afdelingerne og institutter mv. ved KVL.

En del af afdelingens arbejde er synligt i de tværgående grupper for Pyntegrønt og Skovovervågning.

Beskrivelse af milepæle i AP06

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Forskning og udvikling	
	Oprettelse af lektorat inden for bioenergi (biomasse til fast og flydende brændsel)	BJT UM07
	Etablering af forskning i brændefyring og brændefyr.	NIHE UM07
	Afslutning af post doc om biomasse logistik	BETA UM07
	Rapport til IEA om CDM case study, Sydafrika	BETA UM07
	Iværksætte feltforsøg med spredning af flisaske. Herunder aske, der er beriget med kvælstof fra den vandige del af separeret gylle.	SS
	Afslutte laboratorieforsøgene med forbehandling, hærdning og efterbehandling af flisaske.	SS
	Afprøvningsforsøg gennemføres til udvikling af en berøringsfri detektor til bestemmelse af rødkerne i bøg.	NIHE
	Publicering af biodiversitetsændringer (skovbundsflora) som følge af 300 års flersidig brug af bynær skov (Charlottenlund Skov) - monografi + 1 internat. Artikel	FLR UM18
	Publicering af naturgenopretningserfaringer fra vådområder (Hjortesøle) - 1 internat. Artikel	FLR UM18
	Etablering af forskningsprojekt om danske skovorkideer	HNR
	Punktvis reolpløjning - Udvikling af et redskab til punktvis reolpløjning og efterfølgende plantning af dækrodsplanter	FRT
	International artikel om naturlig tynding og konkurrence i skove på den nordlige halvkugle, samt to internationale artikler om bonitering af skov	JPS UM18
	Publicering af resultater vedr. måldiameterhugst i rødgran. International artikel samt artikel i DST.	NIHE UM18
	Publicering af 2 internationale artikler og submission af 3 internationale artikler inden for træarkitektur	CNN UM18
	Fastlægge og koordinere fremtidige ønsker/interesser til forskningsområder for at fokusere ressourcerne og prioritere fra	BJT og afd. 4
	Rådgivning og formidling	
	Skov & Teknik 2006 på Wedelsborg	EBB
	Kurser i implementering af "Kvalitetsbeskrivelser for driftstekniske opgaver"	FRT
	Udgivelse af Rapport om aptering i gran.	KJS
	Afslutte arbejdet med www.flisogskimmelsvampe.dk og formidle siden ved skov & Teknik 06	SS
	Opgøre og formidle resultater af målinger og helbredsundersøgelser på flisfyrede (kraft)varmeværker.	SS
	Oprettelse af en erfa-gruppe om anvendelse af dækrodsplanter (opfølgning på Kulturkommissionen)	NSB
	Af rapportering af projektet "Styring af råvildts græsningsadfærd i selvforryngelser v.h.a. repellenter"	FRT
	Skovrejsning på lerjord. Resultatformidling af 4 forsøg med forskellige kultuteknik i forbindelse med skovrejsning på lerjord.	FRT/TKU
	Plantetal i egekulturner - hvor langt kan man gå ned i plantetal på gode jorder, hvis der skal produceres kvalitet?	BJ
	En række artikler indenfor skovdyrkning og naturnær skovdrift, fx udrensning i bøg, tyndingshugst i sitkagran, poppel, skader på eg	JPS UM03
	Opdatering af bioenergidelen på S&L's hjemmeside, i forbindelse med etablering af tværgående gruppe i Climate change og bioenergy.	CF m.fl. UM07
	Levere 40 videnblade og input til Videntjenesten	Alle

		UM18
	Samarbejde med erhvervet om skovbrugets driftsøkonomiske udfordringer og muligheder	BJT m.fl.
	Uddannelse og efteruddannelse	
	Integration af den trætekniske undervisning mellem Frederiksberg og Nødebo	ABE
	Påbegynde udarbejdelse af lærebog indenfor bioenergi – fra jord til bil/kedel.	CF m.fl. UM07
	Styrke undervisningen inden for bioenergi – enten oprettelse af selvstændigt kursus eller bedre integration/større fokus i eksisterende kurser	CF m.fl. UM07
	Forberedelse og gennemførelse af kursus i ”Videregående Træteknologi” - under UR2005	ABE, CF m.fl.
	Første gennemførelse af kurset "Applied tree ecology" efter UR2005	CNN
	Urban tree - første gennemførelse af kurset efter UR2005	JBL/CNN UM01
	Tema 1 - revideret, under UR2005	JBL/KRR
	Påbegynde udarbejdelse af lærebog på engelsk om naturnær skovdrift	JBL UM03
	Besøgsordning for gymnasiet – min. to øvelser afholdt	VKJ / HEME
	Organisation	
	Etablere tværgående gruppe i Climate Change og Bioenergy i S&L, herunder kompetencekortlægning.	CF m.fl. Um07
	Styrke det ”daglige” samarbejde – afholdelse af minimum 2 faglige fællesmøder (på tværs af afdelinger) i 2006.	BJT m.fl.

Milepæle med reference til Udviklingsmål 2006

Milepæl nr.		Ansvar
	Lærebog/bøger i naturnær skovdyrkning til brug i undervisning på EUD-, SLing- og forstkandidatuddannelserne samt ved efteruddannelse af skovbrugets praktikere	UM03
	Udvalgte hjemmehørende arters udbredelse, rasedannelse og autoøkologi som grundlag for deres brug i naturnær skovdrift	UM03
	Efteruddannelse af Skov- og Naturstyrelsens personale i naturnær skovdrift	UM03
	Skov & Landskab skal anerkendes som såkaldt Nordic Centre of Advanced Research inden for Environmental Services and Forest Management	UM03
	Skov & Landskab skal deltage med en stor rolle i EU-projekter og Network of Excellence inden for mindst fire af de 5 første centermål	UM03
	Skov & Landskab vil arbejde for at hjemtage nye, relevante projekter inden for teknologisk håndtering og biokemisk modifikation af træ og biomasse [PHH: Ikke en vurderbar milepæl]	UM07
	Skov & Landskab vil gennem forskning og udvikling understøtte en forbedret håndtering af affaldsspørgsmålet fra biobrændselsindustrien [do]	UM07
	Skov & Landskab skal søge at etablere en kompetence og erfaringer inden for facilitering af projekter vedrørende 'clean development mechanism' i ulande [do]	UM07
	Ny ”brand” internt på KVL, i forhold til de studerende og eksternt i samfundet	UM11
	Aftaler med en række eksterne gæsteforelæsere fra erhvervet	UM11
	Analyse og evt. omstilling fra ProjectNet til mere generelle standarder inden for e-læring	UM16
	Evaluerings af anvendelsen af IKT på landskabsområdet – herunder ressourcspørgsmål ved anden økonomisk infrastruktur på KVL	UM16
	Samlet analyse af de hidtidige studenter-evalueringer af e-learning baserede kurser mhp. forbedring og differentiering	UM16

Ressourcer

Afdeling 4 - Skovdrift og træprodukter

1.000 kr.

	Budget 2006
Bevilling / ramme	7.110
Eksterne indtægter	13.000
Forbrugsmulighed i alt	20.110
Timeomkostninger	17.491
Øvrige driftsudgifter	3.710
Udgifter i alt	21.201
Årets resultat	-1.091

Ekstern finansieringsgrad	61%
Årsværk	25,6

Anm.: Årsværk beregnet som budgetteret antal timer divideret med 1470 faglige timer.

De 20 største projekter

Nr.	Titel	Drift	Timeomk	I alt	Timer
B015	4.4 S&N, Skovstatistik NFI	700.000	1.162.311	1.862.311	2.900
B117	4.8 EU, ECOBINDER	0	1.080.628	1.080.628	2.232
A241	4.8 Forsk.prof. Træ/biom.	200.000	864.500	1.064.500	-
A275	4.4 FL, Bevoksningspleje, Mål.	350.000	603.527	953.527	1.800
A324	4.7 FL, Skovdyrk. biol. & tek.	20.000	876.448	896.448	1.320
A327	4.7 FL, Træteknologi	20.000	745.597	765.597	1.470
A960	4.5 PSO, Biobrænd.karakt.	25.000	529.844	554.844	1.470
A277	4.4 FL Professor, Forest prod.	0	541.690	541.690	900
A246	4.2 FL, Topskudsregulering	0	478.058	478.058	950
A266	4.3 STVF, Logistik flis	15.000	462.859	477.859	1.100
A279	4.4 FL, Skovstatistik NFI	0	449.154	449.154	900
B082	4.8 VKR, Tidslig udvik. biosyn	50.000	399.000	449.000	900
A980	4.8 SJVF Macromolecul. Struc.	0	430.278	430.278	1.470
A289	4.5 ELTRA, Flis og arb.miljø	52.000	366.892	418.892	900
A276	4.4 FL Bevoksningspleje Forsk.	25.000	287.831	312.831	600
A840	4.1 FL, SU/SIU/TR	20.000	269.761	289.761	570
A293	4.6 FL, International kord.	0	268.482	268.482	550
A273	4.3 PUF, Aptering	17.000	251.264	268.264	500
A311	4.6 PUF, Dimensionshugst	10.000	257.714	267.714	600
A780	4.8 EU, IBUS(3542/2716)	17.500	246.050	263.550	750

Anm.: Udvalgt efter samlet ressourceindsats i kr.

Afdeling 5 - Økonomi, Politik og Driftsplanlægning

Begrundelse for valget af milepæle i AP05

Arbejdsområde

Afdelingen arbejder med aktuelle samfundsmæssige spørgsmål i relation til menneskers brug af og forhold til naturen i skov og landskab – herhjemme som i udlandet. Dette inkluderer samfunds- og humanistisk-videnskabelige spørgsmål, fx vedrørende historiske forhold og etiske og sociologiske aspekter af menneskers forhold til og aktive brug af naturen. Det inkluderer politiske og drifts- og velfærdsøkonomiske spørgsmål i forhold til den individuelle som den kollektive ressourceanvendelse, under hensyn til usikkerhed, herlighedsværdier, policy-processer og –instrumenter, kulturelle forhold og meget andet. Et vigtig aspekt af afdelingens arbejdsområde er integrationen af økonomiske, økologiske og sociale aspekter i samlede operationelle planlægningsværktøjer og beslutningsstøttesystemer, og derfor arbejdes der også med avancerede teknikker til modellering af biologiske forhold med henblik på denne integration.

Forskningen omfatter:

- kvantificering og modellering af naturressourcers tilstand og dynamik som kerneelement i planlægnings-sammenhænge
- integration af økonomiske, økologiske og sociale værdier i relation til biodiversitet og operationel naturbeskyttelse
- udvikling og anvendelse af metoder til driftsplanlægning og arealforvaltning, der kan håndtere naturmære driftsprincipper og multiple kriterier, herunder fx habitats hensyn, grundvand og samspil med offentligheden
- udvikling af beslutningsmodeller der kan håndtere effekten af usikkerhed og variation over tid – både økonomisk, biologisk og værdimæssigt.
- værdisætning af ikke-markedsomsatte goder og vurdering og udvikling af instrumenter til opnåelse af produktions- og miljøpolitiske målsætninger
- forskellige aktørers indflydelse på og implementering af politik vedrørende den kollektive ressourceanvendelse og konflikter i relation hertil
- specielt for u-landes vedkommende, udvikle forståelsen af de dynamiske interaktioner folk-skov, med sigte på forøgelse af landbefolkningers udbytte af skove og træer i community forestry sammenhæng
- samfundsvidenskabelige studier af samspillet mellem mennesker og natur i forvaltningen, planlægningen og benyttelsen af skov og landskab. Det omfatter bl.a. historiske, etiske, institutionelle aspekter og aktøranalyser i Danmark og i u-lande.

Undervisning

Afdelingen er en hovedaktør på fagpakken Natur og Samfund på Naturressource-bacheloren, på forstkandidatstudiet og på Agricultural Development-uddannelsen. Derudover har afdelingen ansvaret for den internationale MSc i Sustainable Tropical Forestry (SUTROFOR) og er en central aktør på den nordisk-baltiske skovbrugsuddannelse EUROFORESTER i Alnarp. Afdelingen vejleder og uddanner en stor mængde MSc-specialestuderende og ph.d.-studerende. Vi udbyder selv og i samarbejde med andre faste og ad hoc ph.d.-kurser. Derudover bidrager vi til internationalisering og e-learning på KVL og er stærkt engageret i opbygning af uddannelseskapacitet i u-landene.

Formidling og rådgivning

Afdelingens formidlingsopgaver er især rettet mod den hjemlige skov- og landskabssektor og bistandssektoren. Rådgivning vedrører typisk indtægtsdækkede rådgivnings- og udredningsopgaver for offentlige myndigheder og særligt rådgivningsopgaver i u-landssammenhæng.

Begrundelse for milepæle 2006 (Motivation for Milestones 2006)

Forskning, udvikling og kapacitetsopbygning (Research, development and capacity-building)

De nye initiativer her er præget af de forestående nye faser indenfor kapacitetsopbygningsprojekter indenfor u-landsforskningen (ENRECA-projekterne), og relaterede forskningsinitiativer. Ønsket om udvikling af nye planlægningsværktøjer og forskning til brug for planlægning mv. på de danske skov- og naturarealer ligger bag andre initiativer, bl.a. en post.doc. som del af et Marie Currie netværk.

Næste år vil være præget af en række større output fra store projekter. Vi forventer 5-6 ph.d.-afhandlinger afleveret og/eller forsvaret, og mindst én doktorafhandling ligeledes. Derudover er en række artikelsamlinger i bøger og specialissues på vej fra en vifte af større forskningsprojekter, ligesom det generelle mål om et højt publiceringsniveau forfølges gennem en submissions-målsætning.

Uddannelse (Education)

Reformering og internationalisering af undervisningsudbuddet er en meget stor opgave også i 2006. Det drejer sig fx om endelig implementering af UR2005-reformen i den ny-reformerede forstkandidat-uddannelse samt udbygning af dens internationale relationer til EUROFORESTER-uddannelsen i Alnarp.

Som noget helt nyt er det lykkedes afdelingen at sikre en hurtig internationalisering af S&L's undervisning indenfor tropisk skovbrug, der også får positiv effekt for fx forstkandidatstudiet. Det er sket ved hjemtagningen af en EU-støttet MSc-uddannelse i Sustainable Tropical Forestry (SUTROFOR), og det kommende år er præget af initiativer, der skal følge op på denne succes, således at de første studerende kan starte i efteråret 2006.

Rådgivning og formidling (Extension and communication)

Inden for dette område starter afdelingen i samarbejde med andre afdelinger og eksterne samarbejdspartnere to nye projekter orienteret mod at sikre en breder indkomstbasis hos de danske skov- og naturejendomme. Derudover færdiggøres et rådgivningsarbejde for UM, og der afholdes en række udadvendte arrangementer.

Organisation

Med udgangspunkt i en række diskussioner i afdelingen og i afdeling 4 sætter vi forøget fokus på tværgående fagligt samspil, noget der er stærkt efterlyst. Derudover vil vi forfølge ambitionerne om en større produktivitet gennem en række interne workshops eller seminarer, hvor vi forsøger at aflure de dygtige, deres hemmeligheder: Der er store variationer på tværs af medarbejdere i deres succes på forskellige områder. Kan vi lære best-practice fra hinanden på en måde, der kan løfte den kollektive produktivitet?

Beskrivelse af milepæle i AP06

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Forskning, udvikling og kapacitetsopbygning Research, development and capacity-building	
I	Der ansøges om 3. fase af ENRECA-Fomabo-projektet Application for 3. phase of the Fomabo-project	CNH
I	Første ENRECA-ansøgning vedr. Tanzania First ENRECA-application for Tanzania	TTR, IDAT, INA CM22
I	Ansøgning af projekt om "Management in development assistance projects" Application for project on "Management in development assistance projects"	CNH
I	Indsendelse af NEXUS-projekt-ansøgningen indenfor Governance, Cambodia (med Cambodian Resource and Development Institute (CDRI)). Submission of NEXUS-project-application in Governance, Cambodia with CDRI.	IN,TEB
I	Ansøgning indenfor planlægningsværktøjer i naturnær skovbrug Application on management planning tools for near-natural forestry	PETA mfl.
I	Ansøgning om Marie Curie Research Training Network Application for Marie Curie Research Training Network	HAHN/JEE
I	Rekruttering af 2-4 nye ph.d.-studerende indenfor vores kerneområder. Recruiting 2-4 new ph.d.-students within our core areas	All senior staff
O	Færdiggørelse af ph.d. studier/Completion of ph.d.-theses: Katrine Hahn: Natural regeneration and nature-based forestry Anders Jensen: Pending Thomas Nord-Larsen: Modelling growth of European beech in Denmark Manuel Ojeda: Regeneration processes and population genetics of several selectively logged Bolivian timber tree species. Edgar Ponce: Forest planning theory and methodology in support of sustainability in Bolivia Peter Stoltze: Use of high resolution aerial imagery in forest inventory	
O	Udgivelse af Spy-Nat-Force bog om naturnære skoves dynamik	JEE/HAHN

	Publication of Spy-Nat-Force book on near natural forest dynamics	
O	Afslutning og publicering i COST E27 (Protected Forest Areas in Europe (PROFOR)) Completion and publication of work in COST E27	HAHN
O	Færdiggørelse og offentliggørelse af værdisætningsundersøgelser af nationalparker Completion and publication of valuation studies on National parks in Denmark	BJJ/BJT
O	Færdig- og offentliggørelse af NatMan bog om naturnær drift af skove Completion and publication of NATMAN-book on near-natural forest management	JEE
O	Publicering af FORLIFE-resultater, et projekt om skove og livsgrundlaget i Mozambique Publication of FORLIFE-results, a project on forests and livelihood in Mozambique	CSO
O	Special udgave af Journal of Transdisciplinary Environmental Studies baseret på PETREA ude midt 2006 Special edition of Journal of Transdisciplinary Environmental Studies based on Petrea-work out mid 2006.	IN/IT/ ARE
O	Submission af mindst 1 peer-review artikel per forsker-ansat Submission of at least 1 peer-review paper/research employee	All
O	Forsvar af mindst én DSc-afhandling Defence of at least one DSc-application	BJT mfl.
P	Gennemførelse af prissætningsundersøgelse på jagtleje markedet Completion of hunting market survey	BJJ/JHB/BJT
P	Større databearbejdning for "Practices and Impacts of Finnish aid in Participatory Forest Management" Major data-processing for "Practices and Impacts of Finnish aid in Participatory Forest Management"	IRM
P	Opstart af det store EU-projekt EFORWOOD Successful startup of the EU-project EFORWOOD	BJT/CHG/SVE mfl.
P	Nybeskrivelse af professorat i Sustainable Forest and Nature Management Planning	FH/BJT
	Uddannelse Education	
I	Ansøgning om stipendier til SUTROFOR-studerende samt annoncering for uddannelsen Scholarship application for SUTROFOR along with campaigning for applicants.	CSO/FH
O	De første studerende modtaget fra EUROFORESTER First students from EUROFORESTER 2. year MSc-course	NST/BJT/JEE
O	Udvikling og implementering af obligatoriske kurser: Development and implementation of new courses: (i) Natural Resource Sampling and Modelling (ii) Theme course:Sustainable Forest Management (iii) Strategy and management (SL,CBS/FØI) Samt lederelementet i forstkandidatuddannelsen Stronger management focus in MSc (Forestry)	HEME FH/PETA JEE BJT
	Rådgivning og formidling Extension and communication	
I	Igangsættelse af projekt om " De danske skove i en oplevelsesøkonomi: Markeder for friluftslivsprodukter" Application and start-up for project on " Recreational and Environmental Markets for Forest Enterprises"	BJT/TEB/FH

I	Samarbejde med erhvervet om skovbrugets driftsøkonomiske udfordringer og muligheder Cooperation with the forest sector on economic challenges and options	BJT mfl.
I	Mindst 4 foredrag/øvelser til Gymnasiebesøgsordningen At least 4 seminars/exercises for the High-School visit schedule.	CSO HEME/VKJ JBJ
O	Best practice rapport om Community Based Nature and Resource Management	TTR/INA
O	Udgivelse af videnblade om bl.a.: - befolkningens værdisætning af dyreliv - befolkningens værdisætning af nationalparker Publication of knowledge leaf-lets on: - the economic value of wildlife - the value of potential national parks	JBJ/NST/BJT
O	Afholdelse af temadag om nationalparker Open Seminar on National parks	BJT/BJJ
	Organisation	
I	Etablering af Action Research gruppe med FØI Establishment of Action Research Learning Enrollment Group joint with FØI	IRM
O	Seminars: 2-3 seminarer af gruppen People, Institutions and Politics Regelmæssig afholdelse af Gå-Hjem-seminarer 2-3 seminars by the group People, Institutions and Politics Regular Go-home-seminars	IN/TEB JBJ
O	Intern kapacitetsopbygning på tværs af afdelinger: Best Practice-møder om hvide artikler, ansøgningsskrivning og undervisning. Internal Cross-departmental Capacity Building: Best-Practice workshops/seminars in paper-writing, application-writing and teaching.	BJT

Ressourcer

Afdeling 5 - Økonomi, politik og driftsplanlægning

1.000 kr.

	Budget 2006
Bevilling / ramme	7.571
Eksterne indtægter	8.283
Forbrugsmulighed i alt	15.854
Timeomkostninger	13.730
Øvrige driftsudgifter	2.885
Udgifter i alt	16.615
Årets resultat	-761

Ekstern finansierings grad	50%
Årsværk	23,9

Anm.: Årsværk beregnet som budgetteret antal timer divideret med 1470 faglige timer.

De 20 største projekter

Nr.	Titel	Drift	Timeomk	I alt	Timer
A335	5.3 Vildtets betydn. for samf.	381.113	859.507	1.240.620	1.962

A670	5.6 FOMABO-DK	613.904	456.932	1.070.836	1.028
A384	5.1 Fri forskning	0	931.146	931.146	1.840
A328	5.3 Economic optim. of multip.	60.000	793.259	853.259	1.795
A348	5.6 PHD MOC	236.600	585.611	822.211	1.470
A403	5.2 Skov & Naturress. Planl.	2.000	710.974	712.974	1.390
A370	5.6 ForMan	138.000	564.470	702.470	1.700
A391	5.2 Vejledning, KVL	2.000	653.420	655.420	1.300
B010	5.4 GOFOR	0	626.362	626.362	1.470
A767	5.6 Petrea -egenfin.	10.000	558.289	568.289	1.286
A957	5.1 div. egenfinansiering	0	529.222	529.222	1.180
B039	5.6 Gov. & Leg. Framewks, NRM	70.000	422.184	492.184	980
A343	5.6 PHD, JFL	30.000	431.295	461.295	1.470
A375	5.6 Int. col.	75.000	350.227	425.227	735
B246	5.3 Phd biodiv. Egenfin	0	349.936	349.936	830
B289	5.6 RUF OJN MOZ	284.260	0	284.260	0
A389	5.2 Studieleder	0	270.388	270.388	550
A862	5.6 PHD, ANDJ -kvl	15.000	229.148	244.148	735
B006	5.3 JBJ postdoc	5.000	229.148	234.148	735
A401	5.2 Skov- og nat.res.øk.pol. 2	0	215.470	215.470	360

Anm.: Udvalgt efter samlet ressourceindsats i kr.

Afdeling 6 – Parker og Urbane Landskaber

Begrundelse for valget af milepæle

Formålet med afdelingens arbejde er at gennemføre grundlagsskabende og praksisrelevant forskning og udvikling, undervisning, rådgivning og formidling inden for parker og urbane landskaber med henblik på planlægning og design af et godt, brugbart fysisk miljø og en miljøvenlig og økonomisk effektiv park- og landskabsforvaltning.

Inden for undervisning og formidling skal afdelingen være nationalt førende inden for alle sine fagområder og fungere som nationalt kompetencecenter. Internationalt er afdelingen hovedansvarlig for at *Skov & Landskabs* ambition at være internationalt førende inden for Urban Forestry & Urban Greening opfyldes.

Med basis i den gennemførte forskning og udvikling har afdelingen en specifik undervisningsmæssig forpligtigelse rettet mod landskabsarkitektstudiet, som afdelingen har hovedansvaret for. Uddannelsen, som takket være en lang tradition og et godt studiemiljø er en af KVL's mest populære uddannelser, præges i dag af en øget grad af internationalisering og en ambition om at blive en af Europas mest efterspurgte landskabsarkitektuddannelser. Derudover er afdelingen ansvarlig for en diplomuddannelse i parkvirksomhed som er en 1-årig, kompetencegivende efteruddannelse for fagfolk inden for den grønne sektor.

Kendetegnende for parker og urbane landskaber er, at særlige forhold gælder for dyrkning af planter i bymiljøet, hvilket stiller specifikke krav til planlægning, anlæg og forvaltning. Friarealernes flersidige funktioner og mange interesser medfører desuden behov for en bred tværfaglig forskning af såvel humanistisk og samfundsvidenskabelig art som af naturvidenskabelig og teknisk art.

Afdelingens arbejdsområder dækker over byens friarealer, rum og grønne infrastrukturer som torve, pladser, gader, veje, parker, kirkegårde, boligområder, søer, bynære skove samt de urbane strukturer og elementer i landskabet uden for byerne. De sidste udgøres af vejanlæg, planlægning og retablering af råstofgrave, placering af vindmøller samt overgangen mellem by og land.

Afdelingen har en stærk tilknytning til den udførende park- og landskabssektor. Afdelingen skal som sådan opfylde park- og landskabssektorens udviklings- og rådgivningsmæssige behov, inden for principper, metoder og materialer. Den praksisnære formidling sker primært gennem en Videntjeneste med ca. 600 abonnenter, gennemførelse af 10-15 faglige arrangementer om året samt afvikling af Skandinaviens største grønne fagudstilling, *Have & Landskab* hvert andet år.

Området behandles i tre faglige hovedområder

- planter og landskabsteknologi
- parkforvaltning
- landskabsarkitektur

Planter og Landskabsteknologi

Faggruppen udvikler og afprøver teoretisk og praktisk viden, teknologi og værktøjer til anlæg og drift af bæredygtige urbane landskaber. Gruppens primære arbejdsområder er:

- Planter
- Terrænmodellering
- Anlægsgartneri
- Driftsteknik
- Byøkologi

Forskningsprojekter på disse områder omfatter detaljerede undersøgelser af etablering og drift af bymæssige beplantninger såsom vejtræer og plænegræs, landskabskonstruktion og terrænmodellering, udvikling af teknologier til behandling af vejvand m.v., metoder til økologisk planlægning i byen, m.v. Gruppen er involveret i nationale og europæiske forskningsprojekter og videnskabelige netværk.

Gruppen arbejder multidisciplinært og samarbejder med faggrupperne landskabsarkitektur og parkforvaltning, byplanlæggere og ingeniører. Rådgivning af offentlige og private er en af vores hovedopgaver. Dette konsulentarbejde medvirker til at fastholde og udvikle en tæt kobling til branchen.

Faggruppen spiller en central rolle i landskabsarkitektuddannelsen på KVL. Gruppen underviser kurserne "Planter og teknologi i landskabsarkitektur" (Bachelorniveau) og "Urban Ecosystems: Structures, Functions and Construction" (Kandidatniveau). Herudover ydes betydelige input til andre kurser, f.eks. "Terrain modelling".

Det er gruppens langsigtede ambition at blive anerkendt som en ledende arbejdsgruppe i planter og landskabsteknologi inden for forskning, undervisning, rådgivning og formidling både på nationalt og internationalt niveau.

Forskning og udvikling

Faggruppens formål er at skabe og sammenfatte en lang række teknologiske, biologiske og økologiske specialer, så de kan være en platform for arbejdet med parker og urbane landskaber. Platformen skal forholde sig til planlægning, projektering, anlæg, drift og forvaltning.

I 2006 planlægges at fortsætte forskning i beplantningers etablering, udvikling og pleje. Derover planlægger gruppen at indlede forskning i planter i moderne landskabsarkitektur med henblik på bæredygtig drift. For bytræer belyses specielt betydningen af bymiljøets stresspåvirkning for træernes trivsel, og der udvikles metoder til forbedring af træernes vækstvilkår, samt optimering af anlægs- og driftsmetoder. En ph.d. ansøgning inden for anvendt forskning i vejtræers vandbehov håbes igangsat.

Vedrørende plænegræs er målet at frembringe og formidle viden, der kan hjælpe forvaltere og praktikere til bedre at opfylde de stigende krav til plænegræs af høj kvalitet og øget hensyn til miljøet. Dette omfatter iværksættelse af projekt for pesticidminimeret drift af græs på golfbaner og videreførelse af forsøg med kvælstof- og kaliumgødskning af plænegræs med og uden hvidkløver. Yderligere identifikation og karakterisering af naturlige materialer til filtrering af spildevand fortsættes, idet der fokuseres på ålegræs (*Zostera maritima*) som sorbent for tungmetaller.

Terræn er et af de centrale emner i behandlingen af et projekt. Ved at studere terrænbehandling i anerkendte europæiske landskabsarkitektprojekter får man en mulighed for at definere 'state-of-the-art' og det kan hjælpe med til at udvikle nye IT-redskaber inden for terrænmodellering og fremme nye måder at behandle terrænen.

Gruppens mål er, at fremme viden og udvikle redskaber for en bæredygtig byudvikling, fra konkrete løsninger for bæredygtig behandling af naturlige ressourcer i byen til økologiske metoder for planlægning af grønne strukturer i byen. Mulighederne for at gennemføre yderligere forskning på økologiske funktioner af grønne strukturer, med særlig fokus på deres rolle for at tilpasse byen til klimaforandringer eller et tilstødende forskningsområde i Danmark vil blive undersøgt.

Rensning af vejevand til rekreative formål afprøves ved hjælp af dobbeltporøs filtrering i et nu etableret pilotanlæg i Ørestad. Samarbejdspartnere er Rambøll, Københavns Energi og Ørestadsselskabet. Formålet med testen er dels at belyse teknikkenes rens effektivitet og -kapacitet, dels at vurdere økonomiske og driftsmæssige aspekter. I samarbejde med Vejdirektoratet er data for kvalitet af jord i vejmiljøet sammenstillet i database. Forureningsniveauer fordelt på forurenings typer og vejtype planlægges formidlet i løbet af 2006.

Gruppen vil fortsætte det aktuelle engagement i internationale videnskabelige netværk såsom COST Action C15 "Conflicts between Urban Vegetation and Infrastructures" og det tidligere COST C11 netværk "Greenstructure and Urban Planning", og dermed foranledige en ansøgning om et nyt netværk og/eller et andet internationalt forskningssamarbejde. I samarbejde med faggruppe for landskabsarkitektur viderudvikler gruppen litteraturlibrary og netværk i det europæiske netværk Le-Notre.

Undervisning

Fortsat forbedring af undervisningens kvalitet er et overordnet mål for gruppen i det akademiske år 2005/2006 og fremefter. Gruppen vil viderudvikle de to centrale kurser: "Planter og teknologi i landskabsarkitektur" og "Urban Ecosystems: structures, functions and designs". Urban ecosystems kurset er multidisciplinært og undervist i Kooperation med Institutet for Jordbrugsvidenskab.

Attraktivitet af kurserne styrkes, f.eks. med invitation af anerkendte undervisere og landskabsarkitekter vil blive inviteret til forelæsninger, seminarer og projektvejledning og samarbejde med andre universiteter og studenterprojekter i udlandet (når lejlighed byder sig). Internationaliseringen er en vigtig formål for gruppen, f.eks. gennem deltagelse i Le Nôtre netværk af europæiske universiteter.

Rådgivning og formidling

Målet er at fastholde det nuværende aktivitetsniveau omkring rådgivning og konsulenttydelser. Gruppen planlægger at styrke formidlingen indenfor en ny internetbaseret præsentation af gruppens profil og dens arbejde, herunder en præsentation af bytræsarbejdet. Resultater fra de videnskabelige netværk og forskningsprojekter vil blive publiceret i anerkendte internationale og nationale tidsskrifter og bøger.

Gruppen deltager i forberedelsen af den internationale ASEM Urban Forestry konferencen i København, juni 26-28, 2006. Gruppen gennemfører både en nordisk konference om forskning i græs på golfbaner i samarbejde med Dansk Golf-Union og Danmarks Jordbrugsforskning og en temadag om prydgæsser.

Parkforvaltning

Parkforvaltning omhandler de forvaltningsmæssige aspekter, der knytter sig til byens uderum og som er bundet af arealmæssige og økonomiske ressourcer, funktionelle og æstetiske krav, samt biologiske, tekniske og sociale overvejelser. Ressourcer, krav og overvejelser relateres til de mange aktører, ikke mindst de offentlige forvaltere, med henblik på at danne baggrund for en strategisk tænkende og langsigtet bæredygtig forvaltning af bynære grønne områder. Forskningen indenfor området understøtter således strategisk planlægning og forvaltning og grønne områder.

Der arbejdes primært i relation til tre overordnede temaer: a) FoU i relation til at planlægge og forvalte, herunder skabe overblik over og sammenhæng mellem urbane grønne områder og bynære skove, b) organisation og samarbejde i relation til forvaltning, samt c) værdisætning af urbane grønne områder, herunder med fokus på sociale og sundhedsmæssige værdier. Indenfor disse temaer arbejdes der bl.a. med at generere nye modeller for offentligt – privat samarbejde, forvaltningsmæssige redskaber i relation til kvantificering og kvalitetsudvikling af den urbane grønne ressource, udvikling af redskaber til brug ved forvaltning ud fra et økologisk udgangspunkt, samt forståelse af sammenhængende mellem befolkningens brug, oplevelse af, og indflydelse på grønne områder.

Faggruppen er medansvarlig for ét årligt Ph.D.-kursus, for to kurser på Landskabsarkitekt kandidatuddannelsen, samt for efteruddannelsesbuddet Parkdiplom-uddannelsen. De to kurser på Landskabsarkitektkandidatuddannelsen indgår desuden i en international 1-årig master uddannelse, samt i Skovbrugskandidatemes vejledende studieplan. I relation til SL's videntjeneste afholdes årligt Danske Parkdage i samarbejde med Foreningen af Kommunale Park- og Naturforvaltere. Derudover er faggruppen aktivt involveret i en række årlige arrangementer (f.eks. om natur og sundhed, kirkegårdsforvaltning, forvaltning af beplantninger), som arrangerer og indlægsholdere.

Forskning og udvikling

Faggruppens forskningsprofil vil i 2006 primært præges af de 5 aktuelle Ph.D.-projekter, samt den fortsatte fokus på temaet Natur og Sundhed.

Aktuelle Ph.D –projekter omhandler kvantificering af sociale værdier i grønne områder, grøn struktur planlægning, og indflydelsen af denne på udviklingen af kinesiske byer, samt offentlige/private partnerskaber inden for drift af grønne områder. To Ph.D.-projekter vil afsluttes i 2006. Dette drejer sig om projektet der beskriver forandringen fra 'traditionel' til naturmæssig skovdrift, ud fra et kommunikativt perspektiv, samt projektet der beskriver betydningen af udbudsbeslutninger gennem en undersøgelse af institutionelle forandringer knyttet til beslutningen om at markedsorientere kommunal driftsvirksomhed.

I 2006 fortsættes projektet om Motion på Recept i Skoven, i samarbejde med tre amter og Skov- og Naturstyrelsen. Projektet forventes afsluttet i 2007.

Faggruppen er involveret i projektet Twinning Malaysia vedrørende udvikling af den urbane grønne ressource, herunder ved certificering af grønne fagfolk i Malaysia, samt ved udvikling af et koncept for en grøn infrastruktur i Kuala Lumpur. Sammen med Hedeselskabet er faggruppen involveret i konceptudvikling af strategisk forvaltning af grønne områder i Abu Dhabi, De Forenede Arabiske Emirater, og faggruppen er aktivt involveret i den Europæiske COST Action "Forest, Trees and Human Health and Wellbeing".

I 2006 udarbejdes en større forskningsansøgning med fortsat fokus på at følge, analysere og forstå den offentlige forvaltningspraksis, vedrørende den urbane grønne ressource.

Uddannelse

Faggruppen er initiativtager til, og medansvarlig for oprettelsen af en Nordisk serie af Ph.D.-kurser med relevans for specielt Landskabsarkitektur- og Skovbrugsrelaterede Ph.D.-studerende. Der gennemføres i denne forbindelse i 2006 et kursus på Ås, i Norge med fokus på case-studie teori og teknik.

Fra 2005 er der oprettet en international 1-årig Master uddannelse indenfor Urban Forestry & Urban Greening, hvori kurset i Parkforvaltning optræder som det centrale temakursus (Urban Forestry & Urban Greening Theme Course). Også et kursus i beplantningers etablering, pleje og udvikling (Urban Woodland Silviculture), indgår i den nye uddannelsespakke. Begge kurser ligger ansvarsmæssigt hos PF faggruppen, og begge udbydes på Engelsk. Ledelsen og koordineringen af den 1-årige uddannelse er placeret i faggruppen, som i 2006 vil arbejde med videreudvikling af såvel den overordnede ramme, som de enkelte elementer indenfor uddannelsen.

Park Diplomuuddannelsen i Parkvirksomhed udbyder i 2006 modulerne 1, 4 og 5, hvilket betyder at det første hold på uddannelsen tager afgang, samt at et nyt hold studerende starter uddannelsen i efteråret 2006.

Rådgivning og formidling

Faggruppen vil fortsat arbejde med publicering af peer-reviewed artikler. I 2006 forventes specifikt en række videnskabelige publikationer publiceret på baggrund af afhandlingen om markedsorientering af kommunal parkforvaltning (CNU), samt fra projektet om naturnær skovdrift (ABN). Der forventes endvidere publiceret mindst én videnskabelig artikel på baggrund af projektet om befolkningens brug af grønne områder (KABH), samt indtil flere artikler baseret på projektet HelPark, der beskriver nye samarbejdsformer vedrørende forvaltning af urbane grønne områder i et internationalt perspektiv (TBR/ CLI).

Der afholdes i København sommeren 2006 en international konference med fokus på forvaltning af grønne områder og relationen til befolkningens sundhed i Europa – Østen (ASEM og COST Forest Trees and Human Health and Well-being).

Der vil fortsat løbende formidles i populær form i nationale fagtidsskrifter, primært Grønt Miljø og Stads- og Havneingeniøren, samt naturligvis i SL's Videnbladserie.

European Urban Forestry Research and Information Centre (EUFORIC) vil i højere grad samkøres med Nordic-Baltic Centre for Advanced Research on Forestry serving Urban Societies (CARe-FOR-US).) og der planlægges i 2006 en egentlig abonnements service på Europæisk baseret rådgivning vedrørende planlægning og forvaltning af bynære grønne områder.

Landskabsarkitektur

Meget peger i retning af, at det urbane landskab har afgørende betydning for byens kvalitet.

Interessen for landskabet som parameter i planlægningen af byer er også stor. Afdeling for Parker og Urbane Landskaber befinder sig centralt i denne udvikling. Som hovedansvarlig for landskabsarkitektuddannelsen skal den uddanne kandidater med kompetence inden for produktion af urbane landskaber. Afdelingen har de seneste år satset på forskning og udvikling på de tekniske og parkforvaltningsmæssige områder. Ser vi os omkring, halter det imidlertid med den arkitektoniske kvalitet i byens rum. En højnelse af kvaliteten i byens rum vil forudsætte kompetente kandidater men også en offensiv indsats for oprettelse af ph.d stillinger, afholdelse af konferencer, afrapportering i artikler og vidensblade, samt med at der udvikles ny teori, metode og erkendelse inden for det brede fagområde, der omfatter repræsentation, historie, teori, metode, arkitektur, og æstetik. Oprettelsen af et professorat i landskabsarkitekturens historie, teori og metode er et vigtigt skridt på vejen. En vigtig udfordring ligger i få etableret et forskningsmiljø til gavn for den arkitektoniske kvalitet i byens rum.

Forskning og udvikling

Terrænbehandling er en central disciplin, der når den beherskes, kan være med til at højne den arkitektoniske kvalitet i byens rum. Inden for de seneste år er der udviklet software, der muliggør objektorienteret terrænbehandling således at todimensionale repræsentationer kan erstattes af en intelligent digital model, hvorfra der kan udskrives informationer, beregninger, analyser og rumlige gengivelser. Da det er faggruppens opgave at forske i og udvikle metoder til repræsentation, vil en udfordring være at støtte projektansøgningen Terræn, teknologi og landskabsarkitektur, der indebærer såvel et ph.d stipendium som frikøb af forskningstid.

Byens rum og bylivet indgår i det tværfaglige satsningsområde Den levende by, af KVL udpeget som 'spirende kernefelt' til at profilere KVL udadtil. En udfordring er, at få spiren til at gro i samarbejde med Afdeling for by- og Landskabsstudier, foreløbig gennem ph.d-projektet En undersøgelse af forholdet mellem arkitektonisk struktur og bæredygtig-

tig funktion i den levende by, hvis formål det er at evaluere hvilken rolle landskabelig struktur kan spille som planlægningsredskab til fremme af bæredygtig byudvikling og byomdannelse, hvad enten strategierne hælder mod det kompakte eller det grønne.

Super Nature: Revising modernism vil i 2006 blive bearbejdet efter kommentarer ved et symposium. En udfordring ligger i at supplere med et kapitel om tiden mellem Berlinmurens fald og 11. september og tiden derefter ud fra den teori, at det er de store samfundsomvæltninger, der ændrer sproget.

Tegning og læsning: kunst og videnskab, teori og metode udgives en gang om året som internetudgave.

Historie og landskab, en videnskabelig artikel der skal færdiggøres sammen med lektor i historie Leon Dalgas Jensen, RUC, belyser hvorledes urbane landskaber kan tolkes gennem en tværfaglig arkitektonisk og historisk undersøgelse.

Projektet er udsprunget af kurset i fagets videnskabsteori og vil kunne støtte dette samt kursus i landskabsarkitekturens teori og metode. Forventes udgivet i Tidsskrift for Nordisk Arkitekturforskning.

En oversættelse af Fantasiens Have til engelsk er et stort ønske. Den vil ud over at bidrage til kendskabet til indholdet uden for Skandinavien, kunne støtte kurset Contemporary Danish Landscape Architecture. Projektet er pt. lagt på hylde hos Arkitektens Forlag, så en udfordring er at finde finansieringsmuligheder, muligvis i udlandet.

Resultatet af konferencen Bevar mig vel blev i første række en henvendelse fra Danske Landskabsarkitekter til kulturministeren om vigtigheden af emnet. Faggruppen vil i 2006 udarbejde en ansøgning med henblik på at få igangsat studier i bevaringsproblematik og strategi.

Uddannelse

Udfordringer i 2006 vil være omlægning af og oprettelse af en række nye kurser: Håndværk og æstetik, Computer Visualization and Presentation, Terrain and Technology in Landscape Architecture, Teori og metode i landskabsarkitektur, Temakursus i landskabsplanlægning, samt bidrag til kursus i fagets videnskabsteori, eksempelvis med litteraturvalg.

Det er gruppen intension at fastholde et stort antal internationale studerende og fremme lysten for danske studerende til at rejse ud

Undervisning og vejledning af speciale- og bachelorstuderende er en tidskrævende opgave, der vil kunne bedres med supplerende bemanding og ved en udvikling af vejledningsmetoder, der sparer tid uden at forringe kvaliteten. Der sættes på 20 % videnskabelige undersøgelser og 80% programmerings- og planlægningsopgaver.

Andre opgaver vil være at bidrage til internationaliseringen gennem deltagelse i internationale projekter og konferencer om IT og landskabsarkitektur, i Le Nôtre, det europæiske tematiske netværk med bl.a. etablering af fælles litteraturlæsebase. Gruppen medlemmer er aktive deltagere i ECLAS arbejde – bidrager ud over Le Nôtre til oprettelsen af Jola: Journal of Landscape Architecture, et nyt videnskabeligt europæisk tidsskrift for landskabsarkitektur der forventes at udkomme foråret 2006

Samfundet efterspørger i øjeblikket en større sammenhæng mellem universiteter og erhvervsliv. En måde at skabe større sammenhæng mellem universitetsteori og erhvervspraksis kunne være at etablere samarbejde med praktikere i form af workshops samt oprette åremålsbestemte praksisstillinger som supplement til eller erstatning af eksterne lektorater og videnskabelig undervisningsassistance.

Rådgivning og formidling

Faggruppen løser bedømmelses- og censureringsopgaver uden for KVL og rådgiver praktiserende arkitekter/landskabsarkitekter, Akademirådet, Regeringens arkitekturkanonudvalg, Christiania Advisory Board mm.

Konferencen Verden i Danmark 2005 havde stor succes med det til følge at en ny vil blive afholdt i 2006, denne gang med emnet landskabsarkitekturs bidrag til byplanlægning og Adriaan Geuze som hovedtaler.

Formidlingen sker gennem videnskabelige, faglige og videnskabelige artikler. I 2006 er fl. planlagt til udgivelse: The vital forces of the landscape in Stig L. Andersson's evne, i monografisk nummer af C3 på engelsk og kinesisk og Either, or, less or more: An Essay on European econography i.e. on exchange of ideas and forms within Europe in the last century up to now i Landscape Architecture Europe: Triennial of contemporary European Landscape Architecture, på engelsk, tysk, fransk og spansk, samt et antal videnskabelige, herunder resultater af specialer.

Beskrivelse af milepæle

Planter og landskabsteknologi

Nr.	Tekst	Ansvarlig
1	Bidrag til ansøgning af EU FP6 Projekt PLUREL: Peri-urban Land Use Relationships: Strategies and Sustainability Assessment Tools for Urban – Rural Linkages	SP
2	Udvikling af en PhD ansøgning i gruppens fagområde	SP
3	COST Action C11 "Greenstructure and urban planning" afrapporteres	SP
4	Kapitel "Landscape, Sustainability and the City" afleveres	SP
5	Fortsat pilotafprøvning af DPF-anlæg til rensning af vejvand i Ørestad	MBJ

6	Beskrivelse jordforureningsforhold ved større danske vejanlæg	MBJ
7	Laboratorie forsøg med ålegræs gennemføres	MBJ
8	Analyse af landskabsarkitektoniske værker med henblik på terræn	TODA, IAJO
9	Videnskabelig artikel på basis af studier om grus	TODA
10	At få udgivet det europæiske bogprojekt: Landscape Architecture – the detail, samt ledsage udgivelsen af en konference og artikler i fagblade.	TODA
11	Iværksættelse af nyt projekt vedr. pesticidfri græspleje på golfbaner	SUGL
12	Nordisk konference om forskning i græs på golfbaner gennemføres	SUGL
13	Viderudvikling af ”Landskabsteknologi” kurset (fokus på integration af løbende delkurserne i ”Planteanvendelse” og ”Teknologi i landskabsarkitektur”) og ”Urban Ecosystems” kurset, inkl. koncept for en E-learning modul.	SP/ TODA/ JBN/
14	Udvikles koncept af faggruppernes internet-baseret præsentation	SP
15	Medvirkning i organisation af international ASEM / COST conference i Kbh.	SP/ LIU

Parkforvaltning

Nr.	Tekst	Ansvarlig
1	Ph.D.-projekt om forandringer knyttet til markedsorientering af kommunal driftsvirksomhed afsluttes	CNU
2	Ph.D.-projekt om forandringen fra traditionel til naturnær skovdrift i et kommunikativt perspektiv afsluttes	ABN
3	Malaysia Twinning projektet afsluttes og afrapporteres	JSC / TBR
4	FAO projektet om West and Central Asia afrapporteres	JSC / TBR
5	PhD kursus om Case Study Research gennemføres i samarbejde med UMB	TBR
6	Det Internationale Master program Urban Forestry & Urban Greening videreudvikles og genudbydes i samarbejde med SLU	TBR
7	Diplomuddannelsen i Parkvirksomhed, Modul 1, 4 og 5 gennemføres	KK
8	På Parkdiplomuddannelsen udvikles et tilvalgsmodul inden for kirkegårdsområdet, der udbydes	SGU / KK
9	Et forskningsprojekt indenfor kirkegårdsområdet igangsættes	SGU
10	Et kirkegårdskursus for studerende og praktikere afholdes i samarbejde med SLU - Alnarp	SGU
11	Et større FoU-projekt indenfor parkforvaltning udarbejdes og ansøges	TBR
12	Et større FoU-projekt indenfor Natur- og Sundhedsområdet igangsættes	KABH / TBR
13	Gennemførelse af international ASEM / COST conference i Kbh.	ABN / LIU
14	Udarbejde ansøgning til 6. rammeprogram om byudvikling og de bynære områder	KJNI (UM 12)
15	Igangsætte et forskningsprojekt indenfor byudvikling og bevaringsproblemer	KJNI (UM 12)
16	Afholde en international konference om grønne områders betydning for menneskers sundhed og livskvalitet	KJNI (UM 12)

Landskabsarkitektur

Nr.	Tekst	Ansvarlig
1	Opstart af det nye projekt: Terræn: digitale teknologier og landskabsarkitektur	IJ
	Afholdelse af seminar og færdiggørelse af Ph.d afhandling	PLH
	Færdiggørelse af Ph.d afhandling	CWR
	Afholdelse af seminar på ph.d projektet Den levende by	MF
	Igangsættelse af Ph.d studie Terræn: digitale teknologier og landskabsarkitektur	IJ
	Udarbejdelse af forskningsstrategi	MH
	Oprettelse af ny stilling(er)	MH, KJNI
	Aftale med forskningsbiblioteket vedr. overdragelse af historisk arkiv	MH, JA
	Super Nature: revising modernism. Afholdelse af Symposium.	MH
	Indhentning af forlagsaftale og igangsættelse af finansiering og oversættelse af Fantasiens Have	MH, MF
	Afholdelse af arrangementer i forb. M.Fullbright seniorstipendium	MH, MF
	Afholdelse af konferencen Verden i Danmark: mellem havekunst og byplanlægning	MH, KSP

	Tegning og læsning. Brug af den videnskabelige undersøgelse ved programmerings- og planlægningsopgaver	MH
	Historie, arkitektur og landskab. Projektansøgning inden for feltet omdannelse og bevaringsproblematik	MH
	Gennemføre en undersøgelse af potentialet i et internationalt fremstød for landskabsarkitektuddannelsen og evt. implementere en internationalisering	KJNI (UM12)

Ressourcer

Afdeling 6 - Parker og urbane landskaber		1.000 kr.
		Budget 2006
Bevilling / ramme		9.556
Eksterne indtægter		6.000
Forbrugsmulighed i alt		15.556
Timeomkostninger		14.786
Øvrige driftsudgifter		1.079
Udgifter i alt		15.865
Årets resultat		-309

Ekstern finansierings grad	38%
Årsværk	22,2

Anm.: Årsværk beregnet som budgetteret antal timer divideret med 1470 faglige timer.

De 20 største projekter

Nr.	Titel	Drift	Timeomk	I alt	Timer
A909	6.4 Stephan Pauleit, FL1	0	1.161.329	1.161.329	1.470
A456	6.51 Videntjenesten	150.000	755.653	978.875	1.858
B272	6.6 Parkdiplomuddannelse	255.125	645.114	900.239	1.010
A506	6.6 Vejledning	0	772.099	772.099	1.524
A494	6.6 Byplanlægning	0	498.750	498.750	1.500
A409	6.8 Forarbejde til projekter	0	437.007	437.007	1.060
B065	6.7 Ph.d.(2) CHLI	0	434.711	434.711	1.540
B104	6.7 Ph.d.(2) JSC	0	413.558	413.558	1.176
A683	6.3 Malaysia Twinning	0	382.693	382.693	804
B044	6.6 HIRE(Hist & Repræ i Land)	95.000	268.929	363.929	520
B046	6.6 PLATEK Planter & Teknologi	97.000	248.903	345.903	496
A497	6.6 Tema, Landskabsplanlægning.	80.000	263.898	343.898	570
B054	6.6 UFUG (Urban For and Gre)	55.000	261.480	316.480	440
A407	6.1 Studieledelse	0	290.392	290.392	680
A491	6.6 Anlægs gartneri	50.000	228.244	278.244	450
B049	6.6 TERTE (Terrain & Techno)	43.000	235.159	278.159	480
B038	6.3 Motion på recept	0	225.973	225.973	520
B008	6.7 Ph.d-støtte	0	186.373	186.373	474
A416	6.4 Græsforskning	0	165.580	165.580	400
B185	6.4 CleanRegion	0	161.478	161.478	330

Anm.: Udvalgt efter samlet ressourceindsats i kr.

Afdeling 7 – By- og Landskabsstudier

Begrundelse for valget af milepæle i AP06

Afdelingen for By- og Landskabsstudier omfatter forskningsområderne:

- Landskabsforvaltning
- Friluftsliv, turisme og natursyn
- By- og regionaludvikling
- Geografiske Informations Systemer (GIS)

Afdelingen har ansvar for kandidatuddannelsen i landskabsforvaltning, for masteruddannelsen i landdistriktsudvikling og landskabsforvaltning (i samarbejde med CFUL) samt for en række andre kurser, bl.a. på KVL's bacheloruddannelse i naturressourcer. Undervisning, forskning og visse driftsopgaver vedrørende geografiske informationssystemer ligger også inden for afdelingen.

Center for strategisk byforskning

Center for strategisk byforskning (se www.byforskning.dk) er den aktivitet som kommer til at bære en stor del af afdelingens byrelaterede forskning. I centret bygges bro til primært andre danske forskningsmiljøer – Geografisk Institut på Københavns universitet samt Arkitektskolen Århus – men også internt til Afdelingen for parker & urbane landskaber. Aktiviteterne i centret kommer derfor uundgåeligt til at præge de forskningsområder, der arbejdes med, i retning mod et regionalt perspektiv på byen indenfor de felter der i øvrigt arbejdes med.

By- og regionaludvikling

Faggruppen har som mål at bidrage til en sammenhængende forståelse af de dynamikker, der aktuelt præger by- og regionaludvikling, især i lyset af globalisering, netværks- og oplevelsessamfundets udvikling, samt bidrage med viden som kan danne grundlag for en løbende modernisering af planlægning i byer og regioner. Arbejdsindsatsen er koncentreret om danske forhold, mens forhold i de øvrige europæiske lande, især i Østersøregionen, også har stor vægt. Faggruppen har som mål at skabe handlingsorienteret viden, der kan matche de udfordringer byer og regioner står overfor. En betydelig del af den viden der skabes, sker i en interaktiv proces med praktikere.

Gruppens deltagelse i Center for Strategisk Byforskning (CSB) og det overordnede tema om udviklingen af *den grænseløse by* som CSB arbejder med, har stor betydning for faggruppens arbejde i 2006 og i de efterfølgende år.

I regi af CSB arbejdes der med at opbygge mere viden om *bypolitik og udviklingsstrategier* i den grænseløse by. Dette tema har en betydelig vægt i gruppens arbejde i 2006. Der er særligt fokus på proaktiv bypolitik og det handlerum beslutningstagere har på at sikre udvikling i lyset af øget konkurrence på bl.a. bosætning og oplevelser blandt byer og regioner. Den proaktive bypolitik sætter bl.a. aftryk i planlægningen, som markedsorienteres i takt med at den territoriale konkurrence tager til. Det udfordrer planlægningssystemet til mere end retlig regulering, men også en mere aktiv rolle i byens og regionens udvikling. Et emne som også vil blive undersøgt er om og i givet fald hvordan opkomsten af den grænseløse by reflekteres i planlægningsbegreber og forandret planlægningspraksis. Hvordan Strukturreformen og den ny planlovgivning påvirker beslutningstagernes handlingsrum er et andet vigtigt tema som gruppen arbejder med i 2006.

Relateret til temaet om bypolitik og udviklingsstrategier vil der i Ph.D.-projektet *"Den levende by, Byens rum og byliv - en undersøgelse af kommunale strategier"* bl.a. blive forsket i strategier for at skabe "levende byer", fx flere og nye oplevelser i byen, samt hvordan byer planlægger for og satser på oplevelsesøkonomien. Ph.D.-projektet er igangsat i 2005 og fortsætter til 2008.

I regi af CSB arbejdes der endvidere med forskningsprojektet *'Hverdagslandskabet'*, hvor formålet er at forstå og undersøge relationen mellem hverdagsliv, valg og brug af bosted. Projektet fokuserer på tilflyttere fra bykernen til forskellige typer af bosteder i den grænseløse by: 1) nye bostedsområder der er placeret nær eksisterende bebyggede områder, 2) landkommuner eller tidligere udkantsområder og 3) bostedområder under transformation. Blandt de spørgsmål der stilles er, hvilke forhold der har bevirket at familier har valgt de givne bosteder? Hvilke typer af familier og hverdagslivsstrategier er der tale om? Hvilke planpolitiske overvejelser giver tilflytningen anledning til?

Under projektet *"Hverdagslandskab"* deltager gruppen endvidere med delprojektet *"Omdannelse af og kvalitet i danske bykvarterer."* Projektet undersøger relationerne mellem det fysiske rum og hverdagslivets praksisser i forskellige typer bostedsområder i byen.

Endvidere forventes det at et post.doc-projekt, som skal undersøge relationen mellem hverdagsliv og bosætning i en landkommune, startes op i 2006.

Med henblik på at styrke det spirende kernefelt på KVL "Strategisk byforskning- Den levende by", vil faggruppen i 2006 medvirke aktivt til at skabe større synergi blandt de forskellige miljøer på KVL, der beskæftiger sig med byen. I relation hertil vil gruppen være primus motor for afholdelse af en intern konference om byforskningen på KVL.

Faggruppen ser endvidere frem til, at der forhåbentlig bliver ressourcer til etablering af byplanlæggeruddannelsen ved KVL. Gruppen vil i 2006 fortsætte sin aktive deltagelse i forberedelse af denne uddannelse.

I 2005 har gruppen afsluttet flere internationale projekter (bl.a. MECIBS og SELMA). I 2006 er det således en vigtig opgave at etablere nye projekter i internationalt regi, bl.a. ved at udnytte det netværk til andre forskningsinstitutioner, som igennem de seneste år er etableret i forbindelse med projekterne MECIBS, SELMA, ENTRUST og ESPON.

Faggruppen følger tæt de forskningsprojekter og policy-anbefalinger som kommer ud af EU-programmet ESPON. Som nationalt ESPON-kontaktpunkt har faggruppen en forpligtelse til at formidle ESPON's resultater til danske forskere, embedsmænd, praktikere, osv.

Faggruppen prioriterer det ligeledes højt at bidrage til et vidgrundlag om nye styreformer, planlægning og strategisk udvikling i byer, kommuner og regioner i forbindelse med Strukturreformen.

Faggruppens opgaver omfatter som nævnt deltagelse i og styring af en række projekter i regi af CSB. Det er en kerneopgave at sikre, at arbejdet i det tværinstitutionelle center fortsat er velfungerende og at deltagelsen i centret bringer ny viden og nye kompetencer til faggruppen.

Landskabsforvaltning

Det er faggruppens primære formål at bidrage til den grundlæggende forståelse af den offentlige forvaltning og den fysiske planlægnings udvikling og primære funktioner i relation til landskabernes funktion, udvikling og forvaltning, for herigennem at kunne bidrage til udvikling af planlægningen og forvaltningens metodegrundlag, samt forbedre det offentliges beslutningsgrundlag i relation til landskabet.

Arbejdsområdet omfatter analyser og forståelse af:

- den offentlige planlægning og forvaltnings indhold, funktioner og effekter
- landskabets funktion, dynamik og forandring
- private jordejeres og brugeres landskabsforvaltning og beslutningsgrundlag
- samspillet mellem private jordejeres landskabsforvaltning og den offentlige planlægning og forvaltning

Hertil kommer udvikling af metoder til brug i planlægningen og forvaltningen af landskabet, dækkende alle niveauer fra det europæiske til det lokale.

Derudover er det faggruppens ansvar, at planlægge og udføre undervisning indenfor bacheloruddannelserne i *Naturressurser* og i *Landskabsarkitektur*, kandidatuddannelsen i *Landskabsforvaltning* og masteruddannelsen i *Landdistriktsudvikling og landskabsforvaltning*.

I de kommende år vil faggruppens arbejdsområder være fokuseret omkring:

- en fortsat internationalisering af fagområdet
- opbygning og videreudvikling af faglige netværk
- forskning og metodeudvikling der kan understøtte implementeringen af strukturreformen og den europæiske landskabskonvention
- forskning relateret til reformeringen af den Fælles Landbrugspolitik og dens implementering i Danmark
- øget undervisningsindsats på bachelorniveau

Faggruppen vil fortsætte arbejdet med at internationalisere fagområdet gennem opbygning af diverse forsknings- og undervisningsnetværk, deltagelse i internationale projekter samt øget international publicering. Opbygning af netværk vil omfatte både danske og internationale netværk herunder revitalisering af samarbejdet mellem parterne i *Videncenter for planlægning i det åbne land*.

Forskningen vil være koncentreret omkring udvikling af (1) metoder til landskabskarakterkortlægning og -vurdering, (2) metoder til evaluering og vurdering af politikker indenfor den fælles landbrugspolitik samt (3) opbyggelse af viden om den aktuelle landskabsudvikling herunder udviklingen i hovedstadsområdet. Faggruppen vil desuden fortsat være involveret i opbygning af viden om og operationalisering af begreber inden for emnet multifunktionalitet i landbrug og landskab.

For at profilere fagområdet og dens kandidatuddannelse øges undervisningsindsatsen på bacheloruddannelserne, således at gruppen i 2005/2006 underviser på fire kurser, hvor af vi er hovedansvarlige for to.

- Internationalt netværk omkring undervisningen på Landskabsforvaltningsuddannelsen
- Nationalt forskningsnetværk vedrørende multifunktionalitet i landskab og landbrug
- Koordinering og sekretariat for det Europæiske netværk *Landscape tomorrow*
- Vejledninger til kommunerne om landskabskaraktermetoden og planlægning for lokalisering af landbrugsbygninger
- Ny viden om landskabsudviklingen
- Ny viden om den fælles landbrugslandbrugs politik og dens effekter
- Øget international publicering

Friluftsliv, turisme og natursyn

Arbejdsområdet *Friluftsliv, turisme og natursyn* (FTN) har brug og oplevelse af de fysiske omgivelser i fokus. Med baggrund i, at besøg i naturen indgår som en væsentlig del af befolkningens fritid, søger arbejdet i faggruppen bl.a. at klarlægge befolkningens og turisternes præferencer og rekreative brug af skoven, det åbne land, kystområder samt byens parker og grønne områder (statistik/overvågning/modeller). Fagområdet omfatter også bredere sammenhænge som eksempelvis naturens og kulturlandskabets betydning for mennesker; herunder "benefits" som eksempelvis sundhed og velvære. En anden indfaldsvinkel er at belyse friluftslivets og turismens sociale og miljømæssige konsekvenser for lokalet, for naturen og på individets selvforståelse. Endvidere er æstetik, perception, natursyn og naturformidling samt tilgængelighedsaspektet en del af faggruppens hovedområde, ligesom sammenhænge mellem plantiltag og turisme-/friluftspolitik er væsentlige for arbejdsområdet. Ligeledes er anvendelse af GIS en vigtig komponent i gruppens arbejde – eksempelvis i forbindelse med modellering/simulering.

Skov & Landskab's rolle i relation til FTN skal ses i lyset af, at der fra politisk og administrativ side stedse lægges større vægt på skovens, det åbne lands samt byens grønne friarealers betydning for befolkningens friluftsliv. Eksempelvis har Skov- og Naturstyrelsen i 2002 udarbejdet en velfærdsprofil der gennem konkrete initiativer skal forstærke indsatsen på friluftslivsområdet; ligesom amter, kommuner og en række private forvaltere af skov- og andre naturområder foretager prioriteringer og investeringer til gavn for publikum. Overordnet skal faggruppens arbejde ses som et bidrag til, at undervisning samt politiske beslutninger og administrative handlinger kan realiseres med baggrund i en systematiseret viden under hensyntagen til flersidighed og bæredygtighed. Faggruppens overordnede ramme skal ses som *forvaltning og planlægning* i relation til FTN.

I relation til FTN, synes der at være en stigende tendens til stærkere og stærkere opmærksomhed rettet imod forskning, der kan løse påtrængende samfundsmæssige sundhedsproblemer. Det drejer sig især om forhold knyttet til livsstil – så som fedme, stress, hjerte-karsygdomme, spiseforstyrrelser osv. (Se evt. omtalen af sundhedsområdet under afd. for Parke og urbane landskaber).

I fremtiden kan FTN også forventes at spille en ikke ubetydelig rolle i relation til den fokus, der er på "social utilpassehed" og "adfærdsforstyrrelser" hos børn og unge (herunder bl.a. unge indvandrere). Ligesom debatten omkring friluftslivets rolle i forhold til bedre indlæringsmiljøer i skolesystemet (f.eks. "udeskoler") samt naturvejledning og -formidling må forventes at få øget fokus. Perspektivet lægger helt overordnet op til forvaltning og planlægning på tværs af de natur-, sundheds-, social-, undervisnings- og kulturpolitiske fagområder.

Et andet område, hvor forskningen inden for FTN står over for samfundsmæssige forventninger, er forestillingerne til friluftslivets – og ikke mindst turismens – betydning som kilde til økonomisk vækst og aktivitet i såvel lokalområder som mere overordnet. Der er således tale om en stigende opmærksomhed på dels eksisterende natur- og kulturgoders markedsværdi, dels på perspektiverne i udviklingen af fremtidige friluftslivs- og turistefaciliteter – et væsentligt aspekt i den fremtidige landdistriktsudvikling.

Et andet fremtidigt arbejdsfelt forventes at tage afsæt i den ændrede kommunalstruktur og det pågående nationalparkarbejde.

Et helt overordnet aspekt, i relation til ovenstående, er forståelsen af hvilke kvaliteter ved natur og landskab der har betydning i disse sammenhænge.

I 2006 vil en væsentlig del af faggruppens indsats være koncentreret omkring arbejdet i de flerårige projekter "Skov, landskab og vildtforvaltning" og "Feltundersøgelse af effekter af friluftsliv på naturen i Danmark", hvor en betydelig del af faggruppens medarbejdere er involveret. Desuden vil arbejdet med udviklingen af "Fremtidens friluftslivstatistik" være højt prioriteret. I den sammenhæng vil der tages kontakt til brugerne af denne information på alle niveauer.

Et andet væsentligt arbejde ligger inden for undervisningsområdet, hvor den nye studiestruktur skal implementeres og masterstuderende med interesse i fagområdet skal rekrutteres. Desuden er færdiggørelse samt opstart af nye ph.d.- pro-

jekter højt prioriteret. Endelig søger faggruppen at blive involveret i et europæisk samarbejde inden for fagområdet undervisning.

Geografiske Informations Systemer (GIS)

Geografiske Informations Systemer (GIS) anvendes rutinemæssigt af offentlige og private organisationer, myndigheder og firmaer i forbindelse med geografiske data – herunder specielt digitale kort. GIS indgår således som et centralt element i planlægning og administration af den fysiske verden der omgiver os. Fra oprindeligt at være en metode til *lagring og håndtering af data*, fokuseres der i udviklingen af systemerne nu i højere grad også på geografisk *analyse og kommunikation* af geografisk relevante problemstillinger.

KVL generelt – *Skov & landskab* i særdeleshed – har en væsentlig del af sit virke- og interessefelt indenfor netop den fysiske verden. Således kommer GIS til at spille en central rolle på tværs af store dele af den forskning, rådgivning og undervisning der udøves. Projektforskning indenfor området indgår primært i forbindelse med afdelingen for By- og Landskabsstudiers øvrige tre arbejdsområder samt i forbindelse med andre afdelinger. De vil derfor primært være beskrevet under disse.

Selvom GIS primært fremstår som et værktøj, er det vigtigt at lægge vægt på en række teoretiske og videnskabelige aspekter i forbindelse med undervisning og hermed forskning indenfor området. Hvis undervisningen udelukkende tog sit udgangspunkt i den praktiske anvendelse af et givent computerprogram, kunne denne viden ikke anvendes senere i forbindelse med andre programmer eller andre data end dem, der konkret har været anvendt i undervisningen. Blandt de teoretiske fagområder der inddrages, kan nævnes datamodeller for geodata, kvalitetsvurdering (dokumentation, akkurate, fejlophobning), multikriterium beslutningsstøtte og geo-visualisering.

Et meget vigtigt indsatsområde er vedligeholdelse og distribution af *Skov & Landskabs* geodatasamlinger. Herunder vedligeholdelse af servere, metadatafaciliteter samt opbygning af web-baseret adgang til samlingerne (dvs. adgang til at søge i og se digitale kortinformationer vha. Intranettet). Der lægges i den forbindelse vægt på, at de studerende, på linie med de ansatte indenfor centerets mure, har adgang til at bruge data, der svarer til dem der anvendes i 'det virkelige liv'.

Blandt projektaktiviteter i forbindelse med andre faggrupper kan nævnes temporal modellering af historiske landskaber, modellering og datavedligehold i forbindelse med modeller for den agrare udvikling i Europa, fremtidig strategi for indsamling af statistik i forbindelse med rekreation i Danmark og agentbaseret modellering af rekreativ adfærd.

Skov & Landskab råder over en væsentlig del af de eksisterende, relevante danske geo-data, herunder data fra Kort- og Matrikelstyrelsen og digitale orto-flyfotos. Det er vigtigt, at der er mulighed for at brugerne kan finde relevante data. I den forbindelse er oprettelse og vedligehold af en metadata-service (data om data) nødvendig. En web-baseret adgang til datasamlingerne er derfor under udvikling.

Den eksisterende undervisningsaktivitet centrerer om bachelor-kurset 'Introduktion til GIS'. Der er p.t. ikke formelle kursusudbud på master-niveau indenfor GIS-området. De faglige og finansielle mulighederne for et udvidet curriculum på de eksisterende master-uddannelser vil blive undersøgt. Dels som del af de master-uddannelser der findes ved KVL, herunder *Skov & Landskab*, og dels i samarbejder med andre universiteter i Københavnsregionen.

Det er vigtigt, at der udover det videnskabelige samarbejde med andre fagområder også udvikler sig en selvstændig forskningsprofil og -tradition indenfor GIS-området. Dette er påkrævet dels for at kunne opretholde forskningsbaseret undervisning og dels for at kunne tiltrække og fastholde det nødvendige personale med specialkompetence og -interesse indenfor området.

Det vil være stærkt ønskeligt hvis der kan igangsættes et eller flere Ph.d.-studier indenfor de nævnte aktuelle og/eller fremtidige forskningsfelter.

Driftsmæssigt vil 2006 være præget af idriftsætningen af adgang til geodata og metadata-faciliteterne. Det forventes, at når medarbejdere og studerende på den måde bliver opmærksomme på mulighederne i de eksisterende datasamlinger, bliver ønsket om yderligere viden/uddannelse og dermed installation af programmer større.

En anden væsentlig udfordring i 2006 vil være omlægning af undervisningen på kurset 'Introduktion til GIS'. Kurset omlægges i forbindelse med UR05 til et 9 ugers kursus og udvides i den forbindelse fra de nuværende 6 ECTS til 7.5. Blandt de emner der i den forbindelse vil blive udvidet kan nævnes multikriterium analyse, digital kartografi og topologi. Samtidigt vil implementering af GIS i andre af KVL's kursusudbud blive søgt styrket. Udbygningen af kursets brug af e-læring vil blive fortsat. Udviklingen sker med reference til andre tilsvarende universiteter i Europa i forbindelse med ELLS projektet (Euro League Life Science).

Året vil være præget af at flere store projekter vil gå ind i centrale, produktive faser. Således vil der være stor aktivitet i forbindelse med to projekter under forskningspakken 'Vildt og Landskab', hvor der dels skal leveres grundlaget for en agentbaseret model for rekreativ adfærd (delprojekt 2) og dels en model for tilbagedatering af det agrare landskab (delprojekt 3). Desuden vil der ligge en væsentlig indsats i forbindelse med projektet 'Friluftslivets effekter på nature'. *Skov & Landskab* har desuden ansvaret for lagring af og adgang til europæiske data, relevante i forbindelse med modellering af scenarier for udviklingen i landbrugsstrukturen i forbindelse med det EU-finansierede projekt 'Seamless'.

Projektet angående "Rekreativ statistik" hvor GIS indgår, når mod slutningen af året sin konkluderende fase.

Under forudsætning af et positivt resultat af ansøgning til Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, startes projekt om modellering af sammenhæng mellem bymæssig struktur, fysisk aktivitet og dermed sundhed i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse og Syddansk Universitet.

Beskrivelse af milepæle

By og regional udvikling

	Tekst	Ansvarlig
	Afholdelse af intern bykonference på KVL	GEJ
	Tilrettelæggelse og udbud af uddannelse i byplanlægning på KVL	GEJ
	Opstart af post.doc-projektet "Hverdagsliv i landkommuner"	LIHE
	Færdiggørelse af projektet "Udviklingsstrategier i den grænseløse by" (CSB)	NBG
	Færdiggørelse af projektet "Planlægningsbegreber og -former i den grænseløse by" (CSB)	NBG
	Færdiggørelse af projektet "Det bypolitiske metalederskab" (CSB)	KAR
	Færdiggørelse af projektet "Bostedet – præferencer og brug" (CSB)	TAC
	Betjene udvalg vedr. byplanfaglig uddannelse på KVL mhp igangsættelse ved semesterstart 07	GEJ UM12
	Center for strategisk byforskning – at lede centret ift de interne milepæle samt gennemføre projekter jf. arbejdsprogram	GEJ
	Afholde en intern bykonference på KVL	GEJ

Landskabsforvaltning

	Tekst	Ansvarlig
1	Gennemførelse af fase 2 i projekterne <i>SENSOR</i> og <i>SEAMLESS</i> under EUs 6. rammeprogram, herunder deltagelse i ledelsen af projekterne, udvikling af scenarier for arealanvendelsen i EU i 2025 samt opbygning af en web baseret GIS-server med europæiske data om landbrug og landskab.	ERA
2	Videreførelse af projektet <i>Agri-environmental Footprint: Development of a common generic methodology for evaluating the effectiveness of European Agri-environmental Schemes</i> under EU's 6. rammeprogram. Færdiggørelse af rapport om agri-environmental policies og underliggende 'impact-modeller. Arbejdet med konstruktion af et 'agri-environmental footprint index' påbegyndes.	HV LOKR JPR
3	I samarbejde med SNS og afd. 6, udarbejdelse af vejledning til kommunerne om planlægning for lokalisering af landbrugsbyggeri.	VNE
4	Videreudvikling af landskabskaraktermetoden og udarbejdelse af vejledning til kommunerne i samarbejde med SNS, RUC, m.fl.	VNE
5	Færdiggørelse af 2. opfølgning af projektet <i>Bynære landbrugsområder i hovedstadsregionen 1984-1994-2004</i> .	JPR
6	Opstart af projekt om økologiske forbindelser	HV
7	Viden opbygning vedrørende indførelse af krydsoverensstemmelse (cross-compliance) i landbrugspolitikken og udvikling af værktøjer til rådgivning om krydsoverensstemmelse på bedriftsniveau	LOKR ERA
8	Opstart af et nyt 1. første modul på masteruddannelse i <i>Landskabsforvaltning og</i>	JPR

	<i>landdistriktsudvikling</i>	
9	Opstart af 2 nye ph.d.-projekter	HV JPR
10	Ansøgning om midler til etablering af et OECD-finansieret forskernetværk under overskriften: <i>Globalisation and rural landscape policy</i> .	JPR
11	Ansøgning om midler til etablering af international kandidatuddannelse i landskabsforvaltning	JPR LOKR
12	Simulering af historiske landskaber (1950-2005) til Almass modellen 'Vildt og landskab' delprojekt 3	HSP HYHN

Friluftsliv, turisme og natursyn

	Tekst	Ansvarlig
1	Projektet "Fremtidens friluftslivs-statistik" afrapporteres	FSJ, HSP
2	Dataindsamling om det vilde dyrelivs betydning for befolkningen og jægere afsluttes (projekt 1 i "Skov, landskab og vildtforvaltning")	FSJ (KAH, BCK)
3	Programmering af grundmodul til agentbaseret model for besøgendes og rådyrs adfærd færdiggøres (projekt 2 i "Skov, landskab og vildtforvaltning")	HSP
4	Hjemmeside til intern kommunikation og eksternt formidling af resultater i forbindelse med projektet "Feltundersøgelse af effekter af friluftaktiviteter på naturen i Danmark" sættes i drift	HSP
5	Delprojekt 3 i "Feltundersøgelse af effekter af friluftaktiviteter på naturen i Danmark" (Katalog over naturforvaltningsmetoder) afrapporteres	RMB
6	Delprojekt 5 i "Feltundersøgelse af effekter af friluftaktiviteter på naturen i Danmark" (Besøgendes oplevelse af forstyrrelse – status) afrapporteres	HSP, FSJ
7	Dataindsamling i delprojekt 8 i "Feltundersøgelse af effekter af friluftaktiviteter på naturen i Danmark" (Besøgendes oplevelse af forstyrrelse – effekt) igangsættes	HSP, FSJ
8	Præliminær afrapportering af første del af delprojekt 9 i "Feltundersøgelse af effekter af friluftaktiviteter på naturen i Danmark" (Slitage af naturgrundlaget uden for stier i naturen)	HSP
9	Første del af EU "SENSOR"-projektets turismekomponent afrapporteres	BCK
10	Ph.d.projektet "Skoves æstetiske kvaliteter" afsluttes	LIVO (JHM)
11	Ph.d.-projekt "Unge friluftsliv i Danmark i det 21 århundrede" afsluttes	HJF (JHM)
12	Delafrapportering af projektet "Rehabiliterende Friluftslivsprogram for unge med Anorexia Nervosa, Bulimia Nervosa og Bing-Eating Disorder"	HJF
13	Igangsætning af projektet "Rehabiliterende fritidsprogrammer til udsatte unge"	HJF
14	Påbegyndelse af lærebog/antologi om natursyn på engelsk	JHM
15	Ansøgning om projekt vedr. indvandreres friluftsliv og natursyn	JHM
16	Nyt turismeprojekt igangsættes	BCK
17	Forskningsrådsansøgning udarbejdes inden for fagområdet	KAH

Geografiske Informations Systemer (GIS)

	Tekst	Ansvarlig
1	Web-GIS i endelig drift ved S&L. Herunder plan for udrulning.	MK, HSP
2	E-læringsmiljøet i forbindelse med GIS undervisningen udvikles til sin færdige form. Arbejdet forventes at indgå i KVL's generelle strategi på e-læringsområdet.	HSP, MK
3	Seminar om mulighederne for integration af GIS med de øvrige undervisnings-tilbud ved S&L og KVL i øvrigt.	HSP
4	Medarrangør af international workshop i forbindelse med agent-baseret simulering af rekreativ adfærd.	HSP
5	Igangsættelse af arbejde med modellering af sammenhæng mellem bymæssig struktur, fysisk aktivitet og sundhed sættes i gang i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse og Syddansk Universitet.	HSP

Ressourcer

Afdeling 7 - By- og landskabsstudier

1.000 kr.

	Budget 2006
Bevilling / ramme	7.335
Eksterne indtægter	8.912
Forbrugsmulighed i alt	16.247
Timeomkostninger	14.452
Øvrige driftsudgifter	1.589
Udgifter i alt	16.041
Årets resultat	206

Ekstern finansieringsgrad	56%
Årsværk	22,3

Anm.: Årsværk beregnet som budgetteret antal timer divideret med 1470 faglige timer.

De 20 største projekter

Nr.	Titel	Drift	Timeomk	I alt	Timer
B305	7 Master start 2006	595.400	530.947	1.126.347	1.358
A512	7 Fri forskning univer.medarb.	0	1.067.975	1.067.975	2.130
B003	7 SENSOR	100.000	836.956	936.956	1.600
A997	7 Udveksling af forsker	0	717.776	717.776	1.470
B064	7 Seamless	0	703.788	703.788	1.700
B004	7 RD Bypolitik	0	520.758	520.758	1.025
B057	7 RD-Hverdagslandskabet	0	461.216	461.216	1.078
A724	7 Strategisk Byforsk Realdania	0	452.765	452.765	970
A852	7 Footprint	0	374.821	374.821	1.100
B067	7 RD By-begrebet	0	369.775	369.775	700
A992	7 Naturforstyrrelse, Frilufts	10.000	287.460	350.669	896
A626	7 Introduktion til GIS	0	325.922	325.922	770
A733	7 Vejledning studerende FL	0	298.935	298.935	600
B267	7 Landskabskaraktermetoden i k	0	292.852	292.852	634
A611	7 Videntjenesten By & Land	30.000	236.428	266.428	625
A631	7 Tema: Landskabsforvaltning	0	245.818	245.818	518
B002	7 Spiseforstyrrelsesprojekt	0	227.589	227.589	730
B283	7 Tema: NMS (BACH)	0	210.211	210.211	450
A566	7 Forstyrrelse af vildt S&N	60.000	141.091	201.091	280
A593	7 Vildtfor. hare agerhøne TFV	25.000	161.700	186.700	408

Anm.: Udvalgt efter samlet ressourceindsats i kr.

Sekretariatet

Begrundelse for valget af milepæle

Arbejdspladsservice

I 2. halvår af 2005 er processen vedr. opførelse af en ny bygning til samling af dele af S&L på Frederiksberg igangsat. En brugergruppe har leveret input /ønsker til den nye bygning til brug for udarbejdelse af et byggeprogram, og en prækvalifikation til en indbudt arkitektkonkurrence er budt ud. Sekretariatet vil fortsat bruge ressourcer på at følge byggeprocessen i 2006. Den nye bygning forventes klar til indflytning i efteråret 2008.

2004 og 2005 har været præget af usikkerhed og manglende afklaringer med hensyn til organisering af servicefunktioner og arbejdsdelingen centralt /decentralt. Endvidere er serviceområdet (omstilling, indkøb, køkken, bygningsdrift og betjentfunktioner) udsat for uensartede forventninger fra medarbejderne ("kunderne"), forventninger, som i høj grad afspejler hvad man tidligere har "været vant til" m.h.t. service, og "hvem gør hvad".

I 2006 skal centrets arbejdsgange, rutiner og serviceniveau synliggøres og indarbejdes i organisationen. Ligesådan skal den nye samarbejdsflade til KVL's Tekniske forvaltning indarbejdes.

I 2005 er der aftalt en ny organisering af omstillingen f.s.v. angår betjeningen af Nødebo. Denne nye organisering sættes i drift ultimo november, og på baggrund af de første måneders drift foretages en evaluering af modellen i starten af 2006. Det overvejes samtidig, om der skal iværksættes en måling/analyse af telefonomstillingen ved hjælp af eksternt konsulent med henblik på at indkredse mulige forbedringstiltag.

It

Skov & Landskabs it-anvendelse og it-organisering har siden fusionen i 2004 gennemgået væsentlige forandringer. I store træk har forløbet været at da fusionen trådte i kraft blev de tidligere it-funktioner organisatorisk lagt sammen, og fik fælles ansvar for drift, support og udvikling. Dette ændrede i første omgang ikke markant ved hvilke it-systemer der var til rådighed, eller hvordan de blev brugt. I løbet af efteråret 2004 og foråret 2005 er dette ændret. I forbindelse med et større serverharmoniseringsprojekt er de grundlæggende it-systemer lagt sammen til ét, som således er fælles for alle S&L's medarbejdere. Konsolideringen er sket på baggrund et grundigt analysearbejde hvorpå den fremtidige løsning blev valgt. Derpå er der lagt en implementeringsplan der prioriterede kvalitet og opetid i forbindelse med implementering og omlægning. Samlet har det betydet at S&L's medarbejdere nu har en fælles login på tværs af tjenesteder og adgang til fælles ensartet dokumentlagring etc.

For den fremtidige it-anvendelse betyder det tillige at S&L nu har et ensartet og fleksibelt fundament til at understøtte fremtidige systemer og anvendelsesbehov. It-sektionen vil det næste år stadig prioritere at få konsolideret de grundlæggende it-services som støtter op omkring de fælles systemer, således at it kan bruges enkelt, fleksibelt og værdifuldt. Dertil vil det blive prioriteret at undersøge hvilke udækkede behov der kan løses med færrest ressourcer og til størst glæde og gavn for flest mulig af S&L's medarbejdere.

Information og markedsføring

I 2006 skal Informationsenheden i gang med nye udviklingsopgaver for at kunne tilgodese de krav, der følger af centrets udvikling. Vigtige udfordringer er den udadvendte behøvsafdækning og markedsføring, samspillet med de faglige medarbejdere og rollen som drivkraft og servicefunktion.

I 2006 vil enheden

- sætte fokus på den formidlingsmæssige kvalitet af indholdet i publikationer
- styrke kvaliteten af Videntjenesten og motivere medarbejderne til at formidle ad denne kanal
- forbedre hjemmesidens brugervenlighed, især for potentielle studerende, og fokusere på formidlingen af forskning og udviklings- og miljøbistand
- afdække sektorenes behov for brugerbetalt efteruddannelse og tilpasse udbuddet
- sætte fokus på en samlet markedsføring af de uddannelser, S&L har ansvar for, bidrager til eller har som rekrutteringsgrundlag
- bidrage til S&L's interne sammenhængskraft ved at optimere den interne kommunikation

Økonomi

Der er konstateret en række grundlæggende problemer med hhv. Oracle Projects og med det tilknyttede timeregistreringssystem. Disse problemer vedrører bl.a. budgetlægning, budgetopfølgning via Discoverer, hvor det med det foreliggende datawarehouse ikke er muligt at generere gode rapporter, der skaber overblik på afdelings- og projektniveau og brugervenlighed samt manglende funktionaliteter i timeregistreringssystemet. Der er i 2005 fastsat handlingsplaner for forbedringer af systemerne, og disse forbedringer skal implementeres, dokumenteres og formidles.

Den økonomiske forvaltning berører alle medarbejders hverdag i centret. Det er derfor ud fra en produktivtets- og effektivitetssynsvinkel uhyre vigtigt, at regler og viden om "hvem, hvad, hvor og hvordan" hurtigst muligt bliver forankret og indarbejdet i organisationen. Økonomigruppen har i 2005 igangsat udarbejdelsen af samlet informations- og dokumentationsmateriale herom i en slags intern regnskabsinstruks, der gøres tilgængelig på intranettet. Dette arbejde videreføres i 2006.

I 2006 vil den interne organisatoriske tilrettelæggelse af arbejdet i regnskabsgruppen blive taget op til revurdering. Hidtil har hver regnskabsmedarbejder i princippet haft ansvaret for økonomisk supervisering af en faglig afdeling. Komplexiteten i såvel økonomisystemet som i regelsættene for finansiering fra de kunder, som *Skov & Landskab* sælger ydelser til gør det imidlertid relevant i stedet at overveje andre former for specialisering – med henblik på at opkvalificere og professionalisere den service, som regnskabsgruppen leverer til resten af huset.

Personaleforvaltning

Ultimo 2005 overgives selve løntastningen i Statens Lønssystem til KVL's Personalekontor. Samtidig reduceres bemanningen i S&L's personaleadministration med 1 årsværk. Omlægningen af arbejdsfordelingen mellem S&L og KVL decentralt /centralt giver anledning til at omlægge arbejdsgange og personaleforvaltning internt i *Skov & Landskab*. Det vil her blive tilstræbt at forenkle sagsbehandlingen i forbindelse med ansættelser og ændringer i ansættelsesforhold for medarbejdere i S&L således, at administrative opgaver og rutiner i forbindelse med personalemæssige ændringer (ansættelser, ophør m.m.) så vidt muligt samles ét sted.

I 2006 skal de nye arbejdsgange og rutiner synliggøres og indarbejdes i organisationen. Ligesådan skal den nye snitflade til KVL's Personalekontor indarbejdes.

I 2006 skal der endvidere arbejdes med forbedring af værktøjer til Personaleadministrationen, herunder udarbejdelse af ledelsesinformation (Discoverer-rapporter m.m.)

I 2005 er igangsat et projekt til udvikling og implementering af systematisk arbejde med kompetenceudvikling og kompetenceprofiler i centret. Projektet gennemføres med støtte fra Udviklings- og omstillingsfonden. Projektet færdiggøres i 2006

Strategi og planlægning

Driftsopgaverne i planlægningssektionen videreføres i 2006, men der er fortsat behov for udvikling inden for rammerne af KVL's og de tre ressortministeriers generelle retningslinier.

En af de vigtigste formål er således omlægning og forenkling af arbejdsgange i forbindelse med strategi, arbejdsprogram og afrapportering samt synliggørelse og indarbejdelse af de nye rutiner i hele organisationen.

KVL's nye Strategi 2006-10 skal indarbejdes som ramme for centrets arbejde, og der skal fortsat ske en løbende tilpasning arbejdsgangene i forhold til Miljøministeriet, Udenrigsministeriet og Undervisningsministeriet.

Beskrivelse af milepæle

Arbejdspladsservice

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Afklaring og planlægning af nybyggeri på Rolighedsvej	OQJ (UM22)
	Fastlæggelse og synliggørelse af serviceniveau på alle tjenestestederne.	BVS/OQJ
	Telefoni-/omstillings-måling	BVS/OQJ

It

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Færdiggørelse af it-sikkerhedsimplementering og dokumentation til opfyldelse af DS484.	
	I forbindelse med den årlige evaluering af S&L's it-strategi har it-udvalget har analyseret, vurderet, prioriteret og indstillet en række konkrete tiltag som anses for værdiskabende for S&L.	
	Opgradering af Office-plattformen således at alle medarbejdere anvender samme udgave af MS-Office og dermed give mulighed for at det samme sæt brevkabeloner kan benyttes.	
	I samarbejde med Info-sektionen udarbejdet strategi og handlingsplan for Skov & Landskabs brug af www og hjemmesider.	
	På baggrund af strategi for CGD skal S&L it-services til studerende beskrives og i der skal udarbejdes en handlingsplan for implementering.	

[yderligere konkrete og planlagte tiltag for 2006 som det aftales med it-udvalget og LG]

Information og markedsføring

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
1	Udgive og markedsføre mindst 5 populære hæfter	TIT
2	Indarbejde formidlingsmæssig kvalitetssikring som fast del af arbejdet med rapporter i rapportserierne	TIT
3	Foretage en mini-brugerundersøgelse på nettet af abonnenternes tilfredshed	TIT
4	Udvikle nye produktmiks, målrettet mod hhv. planlægning, kirkegårde og mindre skovejere – bl.a. set i lyset af strukturreformen	TIT
5	Gennemføre en intern markedsføring af Videntjenesten over for S&L's medarbejdere med henblik på bedre forankring	TIT
6	Lægge mindst 20 skadevoldere ind i nyt system til identificering af skadevoldere	CJC
7	20 % større omsætning på Videntjenesterne i forhold til 2003 [fra Strategi 2004-07]	KJNI
8	Øge brugervenligheden til en score på mindst 85 % i "Bedst på nettet"	CJC
9	Etablere nye sider om udviklings- og miljøbistand	CJC
10	Etablere mindst en indholdsside i alle underpunkter under "Forskning"	CJC
11	Publicere seks forskerportrætter	CJC
12	Mindst 200.000 hits om måneden	CJC
13	Gennemføre analyse af sektorernes behov for efteruddannelse med ekstern bistand	SWP
14	Udvikle mindst to nye efteruddannelsesstilbud på baggrund af analysen, herunder mindst et ugekursus	SWP
15	Udbyde 25 brugerbetalte arrangementer og gennemføre mindst 20 af disse	SWP
16	Alle efteruddannelsesaktiviteter udbydes efter fælles koncept i forhold til typer, prisniveau og markedsføring [fra Strategi 2004-07]	SWP
17	Mindst 30 % af efteruddannelsesarrangementerne afholdes i Nødebo [fra Strategi 2004-07]	SWP
18	Gennemføre plan for markedsføring af uddannelser	LIWA
19	Markedsføringseffekten i forhold til uddannelse og efteruddannelse kortlagt ved måling af belægningsprocenten, der skal være 10 % større end i 2004 [fra Strategi 2004-07]	LIWA
20	Mindst 5 presseaktiviteter giver anledning til større omtale i dagspressen	LIWA
21	Integrere Skov & Landskab NYT med hjemmesiden	TIT

22	Mindst 80 % af medarbejderne åbner mailen med S&L INternt hver uge	TIT
	Milepæle med reference til Udviklingsmål 2006	
23	10 % flere peer-reviewed videnskabelige artikler end i 2004	KJNI UM19
24	10 % større omsætning i Videntjenesterne end i 2004	KJNI UM19

Personaleforvaltning

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Omlægning af arbejdsgange synliggjort og indarbejdet i organisationen	AMF/YEU
	Forbedret rapportering fra Oracle Discoverer	OQJ/AMF/YEU
	Udvikling og implementering af systematisk arbejde med kompetenceudvikling og kompetenceprofiler	OQJ

Økonomi

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Opgradering af projekt-økonomisystem	PBO/HPA
	Ny version af timeregistreringssystem implementeres	PBO/HPA
	Forbedret rapportering fra Oracle Discoverer	PBO/HPA
	Dokumentation af arbejdsgange og regelsæt for økonomiforvaltning er tilgængelig og synligt på intranettet	ARUP/PBO
	Mål og plan for professionalisering og opkvalificering af økonomiforvaltningen er fastlagt	HPA

Strategi og planlægning

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig
	Koordinering af indtastningen i PURE, Sitecore m.v. (jan.)	DGC
	Udarbejdelse af direktørkontrakt 2007 (jan.)	PHH
	Koordinering af bidrag til KVL's årsberetning (feb.)	DGC
	Opfølgning på midtvejsevalueringen af centret (jan.-mar.)	PHH
	Udarbejdelse af resultatopgørelse og indikatorer for centret (feb.-mar.)	DGC
	Koordinering, styring og produktion af Centerberetning 2005 (feb.-maj)	DGC
	Opgørelse af direktørkontrakt 2005 (apr.)	PHH
	Sekretariatsbetjening af Scientific Advisory Committee (1 møde: maj)	PHH
	Koordinering, styring og produktion af Arbejdsprogram 2007 (maj-dec.)	DGC
	Forberedelse af ny flerårig strategiproces i centret (aug.-okt.)	PHH
	Sekretariatsbetjening af Centerbestyrelsen (4 møder over året)	PHH
	Tilrettelæggelse af kontakt- (2 stk.) og planlægningsmøder (3) med MIM	PHH
	Sekretariatsbetjening af CeSam (ca. 6 møder over året)	DGC
	Sekretariatsbetjening af Undervisningsudvalget (ca. 4 møder over året)	DGC
	I samarbejde med it og info at tilpasse intranettet til S&L's organisation	DGC

Øvrige under Sekretariatet

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Milepæle med reference til Udviklingsmål 2006	
	Gennemgang af hele Skov & Landskab's kursusudbud som led i Uddannelsesreform 2005 med henblik på at sikre sammenhæng og samarbejde mellem uddannelserne og rationalisere kursusudbuddet	UM09
	Gennemgang af hele Skov & Landskab's kursusudbud som led i	UM09

	Uddannelsesreform 2005 med henblik på at inddrage ledelses- og projektstyringselementer i uddannelserne og i undervisningen	
	Aftale om fuldt adgang for skov- og landskabsingeniører til relevante KVL-kandidatoverbygninger, evt. med særlige anbefalinger for valgkurser/vejledende studieplaner under kandidatstudiet	UM09
	Aftale om meritmuligheder fra bachelorstudiet i naturressourcer til skov- og landskabsingeniøruddannelsen, både gældende for studiets enkelte semestre og efter afsluttet bachelorstudie	UM09

Ressourcer

Afdeling 9 - Sekretariatet

1.000 kr.

	Budget 2006
Timeomkostninger	18.228
Øvrige driftsudgifter	8.120
Udgifter i alt	26.348

Årsværk

33,6

Anm.: Årsværk beregnet som budgetteret antal timer divideret med 1470 faglige timer.

De 20 største projekter

Nr.	Titel	Drift	Timeomk	I alt	Timer
A657	9 - IT-drift og -udvikling	2.400.000	4.661.162	7.061.162	11.355
A655	9 - Budget og regnskab SL	0	4.805.479	4.805.479	14.158
B292	9 - Service	2.200.000	1.279.897	3.479.897	5.430
B293	9 - Reception og omstilling	950.000	838.132	1.788.132	2.940
A652	9 - Ledelse og adm. afd. 9	550.000	1.170.270	1.720.270	2.220
B290	9 - Personaleadministration	210.000	1.437.991	1.647.991	4.065
A659	9 - Ekstern Formidling	140.000	1.448.562	1.588.562	3.595
A656	9 - Planlægning og strategi SL	0	1.073.138	1.073.138	2.040
A660	9 - Markedsføring	218.000	683.213	901.213	1.695
B165	9 - Kompet. Naturforvaltning	302.000	409.615	711.615	946
A664	9 Intern Info og markedsføring	200.000	170.553	370.553	420
B168	9 - Koord. af efteruddannelse	47.000	267.369	314.369	548
A653	9 - Efteruddannelse afd. 9	200.000	0	200.000	0
B295	9 - Bygningsadm. Haraldskjær	200.000	0	200.000	0
B184	9 - Kvalitetsmålinger S&L	167.000	0	167.000	0
B294	9 - Personalekonference	125.000	0	125.000	0
B089	9 - Udvikl. af kompetencep.	111.000	0	111.000	0
A727	9 - Personalefester	50.000	0	50.000	0
B291	9 - Biler	50.000	0	50.000	0

Tværgående gruppe for Pyntegrønt

Begrundelse for valget af milepæle

På pyntegrøntområdet er der lagt vægt på, at forskningen profileres og udvikles også i international sammenhæng. Derfor har både international publicering i videnskabelige tidsskrifter og etablering af netværk høj prioritet. Praksisnær information til juletræsbranchen er stadig af central betydning og der afholdes bl.a. en række temadage. Produktionen af grønt og juletræer rummer en række udfordringer med hensyn til de miljømæssige aspekter, og der er i juletræsproducent kredse en stigende interesse for at reducere brugen af hjælpestoffer og gøre anvendelsen af disse mere behovsorienteret. Miljøvenlig juletræsproduktion er et centralt emne for gruppens arbejde og der udføres en række projekter med en stærkt miljøprofil både omhandlende skadedyr og næringsstoffer. Endvidere er der en række opgaver, der relaterer sig til kvaliteten af træerne og en rationel drift af såvel grønt som juletræer. I 2006 afholdes for første gang et nyt og i forhold til tidligere udvidet kursus i pyntegrøntdyrkning på KVL. Kurset er et fælleskursus for alle studieretninger – og varetages af den tværgående gruppes medlemmer.

Se endvidere begrundelse for valget af milepæle under Afdeling 3 – Anvendt økologi, gruppen for Træers vækstbetingelser.

Beskrivelse af milepæle

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	Strategiplan for etablering af netværk og udenlandsk finansiering, samt etablering af mindst et netværkssamarbejde og en international ansøgning	UBN/HNR/LBP
	Resultater om udvaskning af Glyphosat fra juletræsproduktionen publiceres sammen med GE US og DJF	LBP/CJC
	Undersøgelse af muligheder for klassisk biologisk bekæmpelse af almindelig ædelgranlus	HPR
	Afsluttende projektrapport for skudstrækningsmodel, der inddrager gødsning og klimaparametre	LBP/CJC
	Gødningsansøgning der kombinerer de sidste 10 års erfaringer med gødningstidspunkter og gødningstyper m.h.p. at optimere farveudviklingen i nordmannsgran	LBP/CJC
	Opstart af projekt om bekæmpelse af ædelgran-gederamsrust ud fra vejrbaseret varsling	IMT
	Afprøvning/udvikling af rationelt klippeudstyr til klipning af grønt i 3-10 m's højde.	FRT
	Afreportering af forsøg med mekaniseret kegleklipping	FRT
	Afslutning og publicering af phytohormon-undersøgelser i relation til træarkitektur i Nordmannsgran	HNR
	Igangsættelse af et større projekt (post doc.), hvor der sker en sammenkobling af molekylærgenetiske metoder anvendt i frøplantager og kvantitative genetiske metoder anvendt i afkomforsøg	OKH
	Vurdering af Abies amabilis til pyntegrønt i Danmark	UBN
	Afholdelse af 4-5 temadage om produktion og afsætning af juletræer sammen med Dansk Juletræsdyrkerforening.	NSB
	Afholdelse af temadag om nordmannsgranens vækst	CJC/LBP
	Formidling af resultater fra faunadiversitetsundersøgelser på konventionelle og økologiske juletræsarealer	HPR
	Forundersøgelse til grundbog/lærebog om pyntegrønt – et tværfagligt projekt	UBN/HNR
	Afholdelse af nyt kursus i pyntegrøntdyrkning på KVL	UBN
	Indenfor projektet "Forbehandling og recirkulering af flisaske" etableres feltforsøg hvor mulighederne for i juletræsbevoksninger at genanvende næringsstoffer fra bearbejdet flisaske og gylle undersøges.	MOI/SSK/LBP
	Igangsætning af gødningsforsøg i nobilis i yngre og i højproduktive bevoksninger	CJC/LBP

Ressourcer

Ressourcetal for de tværgående grupper er ikke opgjort specifikt, idet de indgår i opgørelserne for de faglige afdelinger.

Tværgående gruppe for Skovovervågning

Begrundelse for valget af milepæle

I løbet af 2006 vil der komme en afklaring i forhold til den fremtidige skovovervågning set fra EU og dermed også hvilke dele der fremover forventes derfra. Dette vil påvirke en del af de internationale arbejder.

De første bindende indmeldinger til Kyoto Protokollen skal gives i 2006, med NFI data som grundlag-

Det er 5. år med NFI'en - dvs. der efter gennemførelse af NFI målingerne i 2006 haves et fuldt datasæt for Danmark, hvilket gør at der i efteråret 2006 skal foretages opgørelser af skovressourcer og forberedelse af publicering af disse resultater i 2007.

Biodiversitet i skov indgår i mange udviklingsprojekter og har relevans for bl.a. implementering af Habitatovervågning der også for skovnaturtyperne skal iværksættes fra starten af 2007. Dette vil påvirke arbejdet med skovovervågningen i 2006.

Der er mange aktiviteter internationalt vedr. koordinering og harmonisering af overvågning. Dette berører alle dele af skovovervågningen, sikrer et internationalt netværk og giver mulighed for samarbejde. En del af dette arbejde finansieres af EU. De grundlæggende opgaver i skovovervågningen er dataindsamling, analyser og formidling samt sikring af koordinationen nationalt og internationalt mht. rapporter og udvikling.

Beskrivelse af milepæle

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	<i>Forskning og udvikling</i>	
	3 peer review artikler inden for området	vkj/lv
	3 formidlingsartikler inden for området	vkj/lv
	GMES-FM - case study for Danmark	vkj
	EO - forest map - joint research project with JRC/Ispra	vkj
	Kyoto rapportering - metoder og principper	lv/vkj
	ENFIN2 - ForestFocus special projekt	lv
	BioSoil - ForestFocus special projekt	lv
	ForestBiota - ForestFocus special projekt	Lv
	<i>Drift - dataindsamling</i>	
	- Dataindsamling - skovsundhed - Level I	lv/imt
	- Dataindsamling - skovsundhed - Level II - månedligt	lv/kha
	- Dataindsamling - skovsundhed - datakontrol	lv/vkj
	- Dataindsamling - NFI - feltarbejde	bj/vkj
	- Dataindsamling - NFI - datafangst og kontrol	Vkj
	<i>Drift - analyser og formidling</i>	Ansv.
	- Monitorering, opgørelse og rapportering af kulstofbinding for sektoren Land-Use Change and Forestry (LUCF) under FN's Klimakonvention samt under Kyoto Protokollen	lv/vkj
	- Rapportering af skovsundheden til ICP-Forests og ForestFocus	imt/lv
	- Rapportering af den intensive skovovervågning til ICP-Forests og ForestFocus	Lv
	<i>Drift - koordination - nationalt og internationalt</i>	
	- Funktion som sekretariat for Fagdatacenter-Skov	vkj/lv
	- Deltagelse i europæiske ekspertmøder i Level I og Level II regi	lv/kha
	- Håndtering af internationale henvendelser vedr. skovstatistik (UN-FAO)	vkj
	- Deltagelse i ENFIN: European National Forest Inventory Network - et europæisk standardiserings og koordinerings netværk. Herunder COST E43 - Harmonisation of National Forest Inventories in Europe: Techniques for Common Reporting	vkj/lv

Ressourcer

Ressourcetal for de tværgående grupper er ikke opgøret specifikt, idet de indgår i opgørelserne for de faglige afdelinger.

Tværgående gruppe for Urban Forestry

Begrundelse for valget af milepæle

mangler

Beskrivelse af milepæle

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
	<i>Milepæle med reference til Udviklingsmål 2006</i>	
	Etablering af et nordisk-baltisk Center of Advanced Research samt igangsættelse af mindst ét nyt større internationalt forskningsprojekt	UM01
	Skov & Landskab skal anerkendes som såkaldt Nordic Centre of Advanced Research inden for Urban Forestry og skal bevare sin anerkendelse som European Urban Forestry Information Centre	UM01
	Skov & Landskab skal deltage med en stor rolle i EU-projekter og Network of Excellence inden for mindst fire af de 5 første centermål	UM01
	Antallet af artikler med peer-review pr. forsker er øget med 10 % i forhold til 2004	UM01
	Godkendelse af CAR (Urban Forestry)	UM01
	Kontrakt på mindst to IP eller NeTworks of Excellence	UM01
	Kontrakt på mindst tre mindre EU-projekter (STREP, Interreg, Life)	UM01
	Fingeraftryk i FP7 inden for skov, landskab og bymiljø	UM01
	Udarbejdelse af studieplan og kursusbeskrivelser (Udbud af en international uddannelse i Urban Forestry and Urban Greening inden for NOVA)	UM13
	Præsentation af den nye uddannelse lagt ud på nettet (Udbud af en international uddannelse i Urban Forestry and Urban Greening inden for NOVA)	UM13
	Samarbejdsaftale med deltagende universiteter indgået (Udbud af en international uddannelse i Urban Forestry and Urban Greening inden for NOVA)	UM13

Ressourcer

Ressourcetal for de tværgående grupper er ikke opgjort specifik, idet de indgår i opgørelserne for de faglige afdelinger.

Tværgående gruppe for Miljø- og udviklingsbistand

Begrundelse for valget af milepæle

Aktiviteter i udviklingslande, og i mindre grad i Østeuropa, udgør en væsentlig del af *Skov & Landskabs* samlede aktiviteter. Det drejer sig om aktiviteter og projekter indenfor uddannelse, forskning, kapacitetsopbygning, rådgivning, projektimplementering og information. *Skov & Landskab* ønsker at styrke aktiviteterne både kvalitativt og kvantitativt gennem en fokuseret indsats på området, og med et stadig stigende samarbejde på tværs af centrets afdelinger.

Milepæle for de faglige aktiviteter findes i de respektive afdelingers arbejdsprogrammer, hvortil der henvises. Nedenfor præsenteres udelukkende milepæle omkring koordinering og profilering af de internationale aktiviteter.

Beskrivelse af milepæle

Milepæl nr.	Tekst	Ansvarlig i afd.
1	Indgang for udviklings- og miljøbistandsaktiviteter på Skov & Landskabs hjemmeside færdigudvikles således at der er nem og klar indgang til informationer om publikationer, medarbejdere og projekter	DORJ
2	<i>Skov & Landskab</i> præsenterer sine kompetencer overfor mindst 5 donorer/finansieringskilder i ind og udland	CPH
3	Der udarbejdes plan og afrapporteres på Resultatkontrakt med Udenrigsministeriet	CPH
4	Der afholdes et seminar hvor nye resultater fra de internationale aktiviteter præsenteres	CPH
5	Der afholdes mindst 6 møder i centrets Internationale Enhed for sikring af koordinering, information og samarbejde indenfor centret	CPH
6	Mindst 3 internationale nyhedsbreve udsendes i løbet af året	DORJ
7	Der afholdes et møde i Skov & Landskabs internationale rådgivende udvalg	CPH

Ressourcer

Ressourcetal for de tværgående grupper er ikke opgjort specifik, idet de indgår i opgørelserne for de faglige afdelinger.